

30478 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 2, చెన్నపట్టణము 1915 సం॥ మే నెల 20 వ తేది గురువారము
నంపుటము. ౨. రాక్షస నామ సంవత్సర నిజవైశాఖ మాస శుద్ధ పక్షి ౬. No. 43
నంచిక ౪౩

గమనింపుడు

వాణ్యమైన మద్రాస్ ట్రిబ్యునల్ 1-కి రు 1-0-0
చలువచేసిన డిట్టమైన వలబనియను 1-కి రు 0-8-0
మేజోస్టు జరిగి ఆజ్ఞలు మొదలు రు 1-4-0 వరకు
రకంవారి కలపు. వాణ్యమైన, 4 ప్రాప్తులు 3 ఆప్తులు కం
కరాధరణం మేజోక్రగల హోమ్మాయం ఒక సంవత్సరం
గారంటీతో రు 17-0-0. టె సికల్ ఏటెర్లు ట్యూబులు మావద్ద
అతి సరసము.
క్రాత్రిసికల్ ఏటెర్లతో నైవా 1-కి క్రయం రు 66-0-0
,, ,, చాకరకంట్రితో 1-కి ,, రు 55-0-0
గరువులేక నే హోమ్మాయంవాయించ నేర్పు పుస్తకం 3-0-0
మద్రాస్ ట్రిబ్యునల్ సప్లయింగ్ ఏజెంసీ.
15 బ్రాడ్వే మద్రాసు.

గృహనిర్మాణములో అనవసరమైన
ప్రయమును తగ్గింపుడు.

తేకుమానులు.

గృహము నిర్మించుటలో ముఖ్యమైన ఖర్చుకలవయే.
అట్టి కలవకొనుటయందు కొంచెము జాగ్రత్తగా నుండిన
చాలలాభము కలదు. తయేల, మావద్ద గృహమునకు కావల
సిన రంగును తేకుకలవ చిన్న కిటికీలనుంచి దూలములు వరకు
పనికీనచ్చు అన్ని రకములు; కమ్ములు, వాసములు, బల్లలు,
దూలములు, పెద్దమానులు, చతుకగా నొరకును.

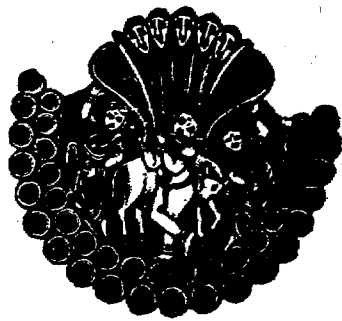
ఆర్. య్. ఆర్. బటన్సు.

స్టీలుమార్కు పటలు. రీఫరుబర్బలు మొదలుగాగల
వన్ని మరియితర మార్కుకల వయన్న మద్రాసు ధరకంటె
తక్కువ. బెజవాడ, తెనాలి, బందరు గుంటూరు, బాపట్ల
తాలూకాలు నిజాము రాజ్యములో కొన్ని తాలూకామున్న
మద్రాసుకంటె కాకినాడ, సామీప్యము; రయిలుచావ్విలు
తక్కువ. కావలసినవారు యిట్లు వ్రాయుడు.

ఆచంట ను బృహదాయుడుగారు.

కల్పాక్షర్పు, కల్పవస్త్రములు, కాకినాడ.

22-వ న్నెగల (సవరిము) బంగారు.
(ఇందుకు పూచీపడిగలము)

గెజల్ నాగర

1 కిసవరము యెత్తు

వెల రు. 30-8-0

మలేయునివిధములగు బంగారువగలు, బండివగలు, రాళ్లు
చెక్కినవగలు, మున్నగునవి ఈక్రింద పేర్కొన్న వర్తకులంద
కొరకును. కొరవారికి క్యాటలాగులు ఉచితముగ వంకబడును.
వదరక ఇండియా బాంబేలో మ్యానుఫ్యాక్చరుంగు కంపెని.

487, బంక సాలిపీథి, సాహకారు పేట, మదరాసు
The Southern India
Jewellery Manufacturing Co.,
437, Sowcarpet, Madras.

వర్తకులకు కల్పతరువు.

వాణిజ్య సూచికలు.

వాణిజ్యసూచికలు, అన్ని దేశములలోను, అన్ని భాషల
లోను యున్నవిగాని ఆంధ్రదేశమునకు నూతనము. ఇవి
వాణిజ్యభవమునకు సోపానములు. ఇవి లేనిచే వాణిజ్యము
అభివృద్ధి కానేరదు. ఇవిలేనిచే నాగరకదేశమున చెప్పు
టకు వీలులేదు. వీనిచే ప్రతివస్తువును, ప్రతివస్తువుని గాత్ర ఒకరి
కొరకరిసి, పట్టణములందును పల్లెలందును వస్తువులను కొని
జనసామాన్యమునకును పంపింపుట కలుగును. ఇవి దేశము
దన్ని వాణిజ్యకార్యాలయములలో నుండును గాన ప్రతిటిన
దాన్యుకొమ్మయు, వ్యవహారముల నిండు నమోదుచేయుచు
కొనిన వర్తకులయొక్కయు వ్యాపారము లోకమందరికి తెలి
యగలదు. మీరు చేయు వ్యవహారము జగమంతయు సాక్షి
అభివృద్ధి కావలయునన్న మీపేరు నిండు నమోదుచేయుచు
కొనక తప్పదు. మీరవ్యవహారమును చేయుట లేనా? చేయు
చున్నచో మీవ్యవహారము జగమంతయు వ్యాపించి అభివృద్ధి
కావలయునా? యీసూచికయే ఆకొరకు ముఖ్యసాధకము.
గాన మీవ్యవహారమును నానియించు నమోదుచేయుచు కొను
డు. మేము రెండు సూచికలు ప్రచురించుచున్నాము.

i. ఇంగ్లీషున ఆంధ్రదేశమునగుల వర్తకులు, వస్తు
నిర్మాతలు, ఏజెంట్లు వగయిరానూచిక ఇవిఅన్ని దేశములవర్తక
కార్యాలయములకు బంపబడును.

ii. నిఖిలదేశ ఆనగా ఆంధ్రదేశ, సర్వోదయ, యం
గ్లండు, అమెరికా, జపాను, ప్రాప్తి మొదలుగాగల వరికా)
మిక దేశములయందు దేశస్తువు యేక గ్యాగరములయందు నిర్మించ
బడుచున్నచో వాటిసూచిక. ముఖ్యమైనదేశములు ప్రతివానికి
తెలియుటకై తెలుగున ప్రకటించబడును.

ప్రకటన చార్జీలు—నైజాం క్రాసు.
పూర్తి పేజి రూ 12. 1/2 పేజి రూ 7. 1/4 పేజి రూ 4.
3/4 పేజి రూ 2 మాత్రమే. వ్యవహారము చిరునామాలు
నమోదుచేయుటకు 12 అక్షరాలు మాత్రమే. ఈచార్జీలు
రెండింటికి ప్రత్యేకము. 2వ నెంబరు సూచిక ఆనగా తెలు
గుపుస్తకము సుమారు వేయి పేజీలందును. వెల పైవందరికిని
సులభముగనుండుటకై రూ 5 మాత్రమే. మే 1వ దంక
కాలమునో అన్ని ప్రతులుమాత్రమే. వేయిది సభ్యులు
గాన పుస్తకములు గావలసినవారు వారిఅధ్యక్షునివద్దకును
గురినిని మంచిది. లేనిచో స్వస్థముగ కోరికవు. ముందు
ఖరీదు బంపువారికి పుస్తకముఖరీదు రూ 5 మాత్రమే. అన్ని
ప్రకటనలు వగయిరానూ ప్రసించుట కొద్దికోట్లలో చాలం
చడవవును. యావిషయమై కేపు మీరు మరనినావచ్చును
గాన యాకోజుననే వ్రాసిని మేముకలుగగలదు. త్వరపాడు.
చిరునామా:— ఆంధ్ర నిట్టింగ్ కంపెని, గుంటూరు.

యుద్ధ చరిత్రము

సంవత్సరాదినంచిక!

సంవత్సరాదినంచిక!

ఆంధ్రపత్రికయొక్క ఆరవసంవత్సరాదినంచిక సిద్ధమగుచున్నది ఆసంచికయందు
విద్యావంతులైన యౌధమహాజనులచే వ్రాయబడిన నిర్బంధ సైన్యసేవ, ప్రాచీనతీచి, దేశ
చరిత్ర, నవలలు, సంగీతము, సంస్కరణము, హీనజాత్యుద్ధరణము, యోగనిద్ర, భీరారాధన,
మహమ్మదు, ఈశ్వరమోక్షము, రణగీతములు మొదలగు వివిధములైన వ్యాసములును, ఆంధ్ర
మహాజనుల చిత్రపటములును పూర్వమువలె ప్రచురింపబడుచుండుటయొక్క నిపుడు లోకము
సంతయును కలవరింపరచుచున్న మహాసంగ్రామచరిత్రము సయిత మిక్రిందివిషయములతో
ముద్రింపబడుచున్నది:—

1. జర్మని, ఫ్రాన్సు, రష్యా, ఇంగ్లాడు, ఆస్ట్రీయా, తుర్కీ మొదలగు రాజ్యముల
చరిత్రములు పటములు; 2 యుద్ధమునకు ప్రత్యక్షకారణములు పరోక్షకారణములు; 3 యుద్ధ
వ్యూహములు, వాటిపటములు; 4 భిన్న రాజ్యముల సైన్యబలము, నౌకాబలము, విమానబల
ము వాటిపటములు; 5 దుర్గగుల్ఫ నిర్మాణము వాటిపటములు; 6 నానారాజ్యముల సైన్యము
ల ఫిరంగుల పటములు; 7 రాజుల సేనాధ్యక్షుల మంత్రుల నౌకాధ్యక్షుల పటములు; 8
యుద్ధవైద్యముల యుద్ధసామగ్రిల పటములు; 9 యుద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధవిషయ
ములను వెలుపు 400 పటములు దీనియందు బ్రచురింపబడి యౌధప్రచురణములంద పూర్వ
ముగ నుండగలదు. పెద్దయోక్తయందు 300 పుటలకు మించియుండును. రాక్షసనామ సంవ
త్సర పంచాంగము రంగులపటములు కీర్తిశేషులైన లోకమాన్య గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి
రంగులపటమును చేర్చబడియున్నది. ఇంత వ్యయముచేసి ముద్రింపబడినను,

ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	వెల	0	8	0
అర్ధసంవత్సర	"	0	12	0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర దినపత్రిక కిరూసముల చందాదారులకు	"	1	0	0
ఇతరులకు	"	2	0	0

పోస్టుఖర్చులు చేరుగ నమూలుచేయబడును.
యుద్ధచరిత్రసంచికను బడయకొనువా రిప్పటినుండియును (చందాదారులును కానివారును)
దరఖాస్తులను బంపుకొనుట యుచితము. ఆలస్యమైన యాశాభంగము కలుగవచ్చును.
దిన వారపత్రిక చందాదారులకు తగినన్ని ప్రతులుమాత్రము ముద్రింపబడుచున్నది.
ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు.

తిక్కన విద్యాలయము.

దేశాభ్యుదయమునకు విద్యావ్యాపనము మూలము. విద్యా
వ్యాపనములేని ప్రాదేశికములు హింసనీతియం దుడుటయును
విద్యావ్యాప్తికి బొందిన పాశ్చాత్యదేశములు సుఖసీతీయందుం
డుటయును జగద్వినితమే గదా? ఇట్టివల హిందూదేశమునం
దంతటను విద్యావ్యాపనమై యనేకప్రయత్నములు చేయబడు
చున్నవి. అట్టియద్యమములు ఫలవంతములగుటకు దేశభాష
లందుగల గ్రంథరాజములని యందఱకును దెలిసియున్నది.
ఇట్టి విద్యావ్యాపనమునకు వెక్కువ వెక్కువెఱుగుల యథా
శక్తి ప్రతినిధియై తమతమ శక్తికిందగిన సారస్వతాలంకార
ములచే నుండునది యుచు భాషాసేవ చేయుచున్నారు.
ఎవరి శక్తి కొలది వారు పాఠులకు పడుచున్న యా
సమయమందనగా 1911 వ సం॥ నుండి పురజనలొకభాండా
గారమును స్థాపించి, తిక్కన యాంధ్రకవిచరణ్యులతో
నొకడు. ఈ గుంటూరు పురంతే యట్టి మహామహాని జన్మ
స్థానమగుటంతేమి యీ పుస్తకభాండాగారమునకు "తిక్కన
పుస్తక భాండాగారంబు"వేరిడితిమి. కాని నెఱవేర్చిన
కార్యముకంటె నెఱవేర్చవలసిన భావమధికముగనున్నది. ఆంధ్ర
ప్రపంచమంతయును నా భారమును పోషించి యీ పుర
జనుల యొక్క మనోంధమును నీడేర్చుటకై తోడ్పడిన గాని
కార్యము కొనసాగినేరదు. ఇందు బిక్కురము కొంత మంది
యూదారపురుషుల సహాయముచే నుమాను 400 లకు మించిన
యాంధ్రాంధ్రయపుస్తకములు గలవు. ఇంతటిదీనితో
నున్న యీభాండాగారమును వృద్ధిలోనికి దీసికొనివచ్చుటకు
విశేషమైన ధనముగావలసియుండును. అట్టివ్యయమునకు జేయు
టకు ప్రయత్నము దగియుండును. వారు గ్రంథములనుగొని
పంచికట్టియును, ఇందావారులంగఁజేయును పుస్తకముల
వ్యాపనమై తోడ్పడిన, దేశాభ్యుదయమునకును భాషాభివృద్ధి
కిని సద్వినియోగమును జేసి యీపురజనులయొక్క సహద్యము
ప్రాప్తికి దోడ్పడనోపుదురు. ఆంధ్రమహాజనులు యథార్హముగ
నుదారస్వభావమును బూని యీపురజనులయొక్క
సుఖోరక్షనిష్ఠితై తోడ్పడుటకు ప్రార్థింతులు.

మిషన్ హోస్కూలుడే సంఘము నేర్పారు.

అనేక సంవత్సరములు “యన్వై టెడు ప్రేమర్పిమనకా”
 స్కూలుగా పేరొంది, యిటీవల ఎ. బి. యస్. మిషన్
 స్కూలు అను నామధేయముతో వెలసిల్లి ప్రస్తుతము, సి. యె
 యస్ హైస్కూలు పలుకుబడు స్కూలునకు “స్కూలుడే”
 మహోర్నవము యీనెల 22 లేది, స్కూలు భవనమున
 అనాది విద్యార్థి, దివ్యాత్మికతెచ్చుకనుండిన యాశ్రీమంగ
 మూరి శూద్రనారాయణరావుపంతులుగారి ఆధిపత్యము క్రింద
 జగుగుసని తెలుపుటకు మంతయోకుకూచాలమై యున్నారము.
 వైక పేర్కొనబడిన స్కూలు 60 సంవత్సరములుగా జీవించి
 నన్నివిధాలగు వృత్తిరమదవిని విశ్వరమ్యముగల వేలకొలది
 విద్యార్థుల రేయారచేసి నప్పటికిని “స్కూలుడే” మహోర్న
 వము జరుపకుండుటకు చింతించి, కొందరు సమర్థకములొ
 కండుగను జపి, నవనప్రాచీన వాణరయొక్క అన్వేష్యపే
 మను అధిగ్రహింపకును యాపురాతన స్కూలుయందు వా
 త్స్యలతను మాపుటకు స్కూలును అభివృద్ధికి తెచ్చుటకు
 ప్రయమించిరి. యావాల్యదశలోనుండు యాసంఖ్యనుండు
 యెన్నియోభములు వుండరచ్చుక. మననీయలగు ప్రాచీన
 విద్యార్థులు మాలోభములను త్సమించవేడెద. గాన ప్రాచీన
 విద్యార్థులుగూడ మాయోగ్యమమనకు తోడ్పడి సోదరలభ్యుగు
 మాతో నాటిదికము సంతోషముగా గడుప ప్రార్థించుచున్నా
 రము ఎవరి శక్త్యగుసాముగా వారు యవ్యబూనిన వైకమును
 ఓ. శ్రీ. ప్రసాదుగారు నెల్లూరు అను చిరువామాకు పంపకొలెద
 మని నెల్లూరునుండి యొకరు వ్రాసిరి.

గతత్యైరము కృష్ణచరణలవలన తేనాలి, శేషలై, గుం
టూరు తాండవించుట కలిగిన దుష్ఠినివంతులు పత్రికా పాత
ముఖ గతత్యైరములయి, అకృష్ణవెలల పత్రికారాజంబుల
యందు చదివితే దుష్టదిరి. తత్కాలమున తేనాలితాలూకా,
గోవాడ, గుడ్లపల్లి, అప్పకలూరు, పాంచాళవరం గహిరులు.
అచటయున్న ఒక చిన్నపంటకాలవరు ప్రవాహనోప్పడవరు
యనది తప్పించుకొనుటకు తేనొట్టివారిని శేషతత్కాలూకా

శ్రీశ్యామహాజన సభ వారికొక విన్నపము

మనలో మేనల్లికి మననది కొంతకాలముగా వాడుకయై వచ్చుచున్నట్లు కనబడుచున్నది. నిజమే కాని, మనకు అందు వలన గలిగిన ఫలముమాత్రము విపరీతముగుటయేగాక వంశ నాశనములకు కుంగులేరుగా నున్నది. దీనిని తొలగించు మను టకుముందు అందలినిష్ఠములవివరించుట ఆవశ్యకముగాన అట్లు చేయుచున్నాను. అందలికష్టములనులవాలోచించి యీనిర్భర ఫలము తొలగింతురుగాక.

1. పిల్లకును పిల్లవానికిని ఒకరోజువయస్సున వారయ్యున్నను వారిభార్య భర్తలనుగా జేయుట 2. బాబుడు ముప్పదేండ్ల వాడైనను బాలిక అప్పుడు పుట్టిసను పెండ్లిజేసికోరిలయిననుట 3. భార్యభర్తలుకాబోవు వారెంతయిననుమృతితోనున్నను కులకట్టుపాటునుజేయతో వారివివాహము జరపుట 4. భార్య భర్తల అంగములలో నొకమునున్నను మరెట్టి అయిద్రువున్నను వారు సుఖపడవని నోటూ చెప్పినను ఏమయినను గురే వారికి వివాహముజేయుట ఇదియే గాక యింక ననేకములుగలవు. మనకు తెలియనివి గావు. ప్రత్యక్షమధన నిర్ధారణముగనున్న వికలాంగులు కురూపులు మందమకులు పుష్కలపాపలు వంకపారంభర్యముగ నచ్చురోగముల ననుభవించురోగులు మన సంఘమునందే అమితము. ఇట్టివారిని సంఘమునలేకుండ జేయదలచుచే మనఃజిహ్వంధమును మూలకూర్చుండ బెట్టవలెను. కాకున్న మనసంఘమింకను చెడిపోగలదు.

పట్టణవాసులారా! తమలో కొందరు మాట చెల్లుబడి కల
వారు అట్లుకు ధనమీనుడగుట మొదలగు అకారణముల మన
స్సుననుంచి మేఘతీకము తప్పించితియనవచ్చును చేసికొనవచ్చును
అని జరమీలాధిమనలేదు. సంఘమువారు పడు అవకాశమునులేదు.
పట్టణముల సొంతంతయు పట్టెలదే. పట్టెలవారితన గలుగునదే.
పట్టెలలోనివానివారు పరుప ననేటలనేక విధముల నందరచాగు
పరచుచున్నారు. కాని మనసంఘముపనికి పూనుకొన్నట్లు గాన
బడదుగాని యుపద్రవకరమైన యీమేఘతీకము వారినంది
తప్పించుటకైకై నొక యుపాయ ములోనింపకొరెడను.

నాకుతోచిన యీ చిహ్నము నామిక్రమము నాలో
చించి పనిజరుప కోరుచున్నాడను.

మన గా, మనవద్ద ఆర్థికంగా చూడ భుజముకప్పినా
చీపు తప్పుదకు సామ్యముతో పోల్చెడు మాటకు నరియగు
నట్లు జరగెడు మనగురువు అన్నారగదా! మనము మన కష్ట
సుఖముల వారికిబోధించి వారియాభ్యాప్తతమును బహుళ పెట్టు
నట్లు జ్ఞపింప పని సులభమగును. ఇతిగ్రంథేచ్ఛెకోసందలము కొన్ని
బీదసాదలకు వారి మనోల్లాసానందమును మన మనుభవింప పర
మేశ్వరుడనుగ్రహించును. గాన యీవిషయమును జరుగబోవు
మన దైత్య మహాజన సభయందు దొక తీర్మానరూపకముగా
బయలుపడువ కొరుచున్నాడత. వెళ్ళయువకుడు.

లోయరు సెకండరీస్కూలు-పూ.శ.

ఈ గ్రామమున ౧౯౦౨-౦౪ సం॥ములలో లోయరు
సెకండరీస్కూలు లోకానికి తెలియబడింది. ఈ గ్రామమునకే గాక
చుట్టుప్రక్కల ౧౦ మైళ్ళలోపున నున్న చిన్న గ్రామము లన్ని
టికిని సదుపాయముగా నుండెను. స్కూలు చాల అభివృద్ధి
జెందెను. కాని సంఘభావము లేమిచేతను, మరి యితర కార
ణాంతరములచే స్కూలు ఏల్లీ చేయబడెను. అప్పటినుండి
యీ గ్రామ దురవస్థ చెప్పవలసిగాదు. ప్రస్తుతమున్న బోర్డు
ఎలిమెంటరీస్కూలు 3-వ క్లాసువరకేయున్నది. అటుపిమ్మట
విద్యకొనవలసినవలెన్న పిల్లవాండ్రను పనికిరముననే ఏలూరు
లేక రాజులహేంద్రవరం పంపవలెను. ఓంటరిగా బంపుటకు
వీలులేదుగాదు. కుటుంబమంతయు వ్యవసాయము మున్నగు
కృత్యల కట్టిబట్టి గ్రామాంతరము పోవలెను. ఈ దేశములో
స్వగ్రామము వదిలిపోవలెన్న జనులకున్న అయిప్తము వేరే
చెప్పవక్కరలేదు. ఇంకొకపంక్షతి. ఇదివరలో చదువుకొన్న
వారిలో చాలమంది, స్కూలు ఈ గ్రామములోనే యందు
బాటుగా నుండబట్టియే చదివినది చెప్పవచ్చును. అంగ్లవిద్యా

ఈ జిల్లాలోనే భీమవరం, శరసాపురం, తణుకు మున్నగు తాలూకాబోర్డులు లోయరు నెకండరిస్కూల్స్ను పైస్కూల్స్ను స్థాపించియుండగా, ఏలూరు తాలూకాబోర్డు పైస్కూలును గలిగియుంచగా, లోయరు నెకండరిస్కూల్ లొక్కటైనను ఇప్పటికైనను స్థాపించకుండుట సమంజసము గాదు. దీనికి బోర్డుమెంబరును అధికారులను ఏమి జవాబు నియ్యవలెనో తెలియదున్నది. ద్రవ్యములేమియైనదరా? పంజలచే నెన్నుకొనబడి, ప్రజలక్షేమమునకు జవాబుదారీ అయినట్టి దేశాభిమానుని, అసభికారాధ్యక్షునిగా రాజధానియం దిన్ని తాలూకానుండగా ఈ తాలూకాకే గౌరవనూచకముగా నియ్యబడగా పూర్ణయంత్ర సెద్దగ్రామములో తాలూకాలకంతకు ఒక్క లోయరు నెకండరిస్కూలు స్థాపించుటకు ద్రవ్యమొనగూపలేరన్న అవిశ్వసనీయము. స్వస్వహేతుముగలవగూడ కొంతవరకు పని జరుగగలదని చెప్పవచ్చును. గోకలే ధర్మపతం మందిరము స్థాపించినవాటనుండి యీ గ్రామమున నొకవిధమైన నూతనాభిమాన ముంపురించినట్లున్నది. పతంమందిర స్థాపనయందత్యంతోత్సాహము ననపరచిన తోట కుంకట్రామయ్యగారు, రాజరత్నముగారు, వీరి కుంకయ్యగారు, చిట్టి అబ్బాయిగారు, చలమయ్యగారు, చంద్రయ్యగారు మున్నగు ప్రముఖులందరేకీభవించి, పట్టుదలతోను, అభిమానముతోను పూనుకొని లోయరు నెకండరిస్కూలు తిరిగి స్థాపించి, పూర్ణగ్రామమునకు విద్యాదానము చేతురని, వీరిని అంధ్రపత్రికా ముఖంబున మిక్కిలి ప్రార్థించుచున్నాము. అప్పుడైనను బోర్డువారు తోడ్పడక లేమా.

ఆమూరి సీతా రామయ్య.

ఆంధ్ర కృపలిపి - విద్యార్థి వేతనము.

అంధ్ర భాషాపద్యాపకములు పలువురు దమవాగ్ధోరణిలో
వాండ్లను భాషాపద్యాపకములకు గాని బంగారీ భాషాపద్యాప
కములకు గాని తెలుసుకుంటు లేదు. కొన్ని యాపద్యాపకములు
భాషాపద్యాపకములను వచ్చుచున్నవని నతిశయోక్తి కాదు. అంధ్ర
దేశములో జరుగు సేవభలలో గాని యాంధ్ర భాషాపద్యా
పకములు గల్గింప బడుచున్నది. ఇప్పు డాంధ్రదేశమందుండు
ఉత్సాహము పొంగి పరలుచున్నది. ఇట్టి తరుణముం దాంధ్ర
కుప్త లిపి (Tulugu School Hand Writing) తెలిసిన
వారుండుటయు వాయా సభలలో జరిపించు ముఖ్యోం
ములు ఉపద్యాపకములు ప్రాప్తముగ కల్పిత ములముగాను
గ్రంథమాలముగాను బ్రచురించుట యవసరము. కుప్తలిపి లేఖ
రము కొంద రిమూలముగ స్వతంత్ర తీరనము చేయుట కవ
కాశముండుటయే గాక జాతీయాభి వృద్ధికి దోడ్పడిన వార
లగుచురు. కుప్తలేఖరము లేకుండుటచే మన యాంధ్రకుప్తలిపి
పద్యాపకములను వివరముగ బ్రచురించుట కవకాశము లేకుండుట
యేగాక చెప్పని సంగతులు చెప్పినట్లు ప్రచురించుట కూడ
దట్లగించు చున్నది. మాతృదేశ సేవ జేయదలంచిన కొందరు
యెంతో లిపికి ముందంజ జేయవలయును. ఈవిధ్యనుజేలూరు
పోలీసు స్కూలులో సేర్వకొన వచ్చును. 5 మాసముల పరి
క్రమ చేయుదురే దానియందు కొంత పొండిచిని సంపాదించ
వచ్చును. అట్లు సేర్వకొను విద్యార్థులలోనొకనికి నెలకు రు. 10
ల చొప్పునగాని యిద్దరు విద్యార్థులకు నెలకుచేరు 6 ల చొ
ప్పునగాని విద్యార్థివేతనమును మొత్తముమీద రు. 100 లకు
మించకుండ నిచ్చుటకునేను సంసిద్ధుడనైయున్నాను. 6 మాస
ములకు గావలసిన సామగ్రి వాంధ్రపత్రికాధి
పతిగారికి బంపబడును. వారే ప్రతిమాసమునకు వేతనములిచ్చు
లాగు వారి కోరెదను. దరఖాస్తుదారులు కనీసము ఆరుపాఠ
ములయిన నింగ్లీషువిద్య నభ్యసించినవారుగ నుండవలయును.
తమ మంచినడతను గురించి తాముచదివిన పాఠశాల ప్రధానో
పాధ్యాయుని కట్లను దెలుగు పత్రికాపాఠకులలో నేరికట్లయి
నను యోగ్యతాప్రతికలకు దమదరఖాస్తావలీ బంపవలయును.
ఉచితవారులు ఉక్తలేఖనములోను దస్తూరిలోను బరీక్షింప
బడుదురు పరీక్షజరుపు ప్రదేశములు ముందు దెలియఁజూపబడు
ను. ఎక్కువసంఖ్యలను ఓడయాచారే వేతన మియ్యబడుదురు.
విద్య ప్రార్థికాదే మూవేతనకు, విద్యాభ్యాస కాలమందు
నడతమంచిదికాదను కారణముచే నుపాధ్యాయులచే నిరాక
రింపబడినను, విద్యాభ్యాస మయిన పిమ్మట తి నవత్సరము
లలోగా స్కూలుదర్శిగములో బ్రవేశించినను తాముపొందిన
విద్యార్థి వేతనము తిరిగి యిచ్చి జేయవలయును 18 సంవత్స
రములు కైలినవారే దరఖాస్తులను జాత నెల 10 రోజుకి
లోపుగా బంపుకోవచ్చును.

వింజమూరి భావనాచార్యులు

మోతీ గంగరాజుగారు పెరిగిపోయారు

రాజమండ్రిలో పాసింబి శ్రీ హరిదాస్ హాస్పిటల్
అందు నర్సింగు హోము ప్రాచీక ను అన్వేషింతు సర్జన్,
మర్రితనాని కావలెను. ఆంధ్రశేఖరులు ప్రతి తాలూకాను
యొక బ్రావిలింగు యిన్ స్పెక్టరు నెలకు రూ ౧౫-౧౦-౧౦
జీతము చొప్పున కావలెను. నెలకు బ్రావిలింగు ధర్మము
గు ౧౦-౦-౦ కూడ ౧ య్యబడును కావలసినవారు శ్రీకటేరి
గూ శేర్ ప్రాసింగ్, దరఖాస్తుపాఠము పంపబడును.

1915 సం. మే నెల 21-న తీర్చి.

ప్రభుత్వములు.	మొత్తము, గాంధీ, ఈ దశాబ్దము, గాంధీ, ఈ దశాబ్దము	కడవి 24 గంటలు		కడవి 24 గంటలు	కడవి 24 గంటలు	కడవి 24 గంటలు
		అక్షరములు	అక్షరములు			
గాంధీ	29.581	93.5	82.1	...	1.79	1.87
గాంధీ	29.685	97.1	88.3	...	4.51	2.22
గాంధీ	29.52	107.9	88.5	...	2.44	1.27
గాంధీ	29.696	106.3	84.1	...	1.05	1.24
గాంధీ	...	105.8	85.8	...	1.42	...
గాంధీ	29.750	103.8	84.8	...	0.08	0.78
గాంధీ	29.770	106.3	83.0	...	0.88	1.18
గాంధీ	29.810	125.5	81.0	...	1.22	1.09
గాంధీ	29.790	129.9	81.8	...	0.89	1.81
గాంధీ	29.871	87.5	81.4	...	2.96	17.66
గాంధీ	29.862	88.8	77.4	...	6.10	8.89
గాంధీ	29.878	86.4	78.9	...	9.92	9.92
గాంధీ	29.880	87.8	78.6	...	12.48	7.62
గాంధీ	29.47	92.1	79.9	...	1.70	8.45
గాంధీ	29.848	92.0	85.2	...	0.22	0.06
గాంధీ	29.767	99.8	77.9	...	1.84	1.46
గాంధీ	...	99.9	77.7	...	3.87	1.67
గాంధీ	29.821	100.3	76.6	...	2.58	1.88
గాంధీ	29.834	100.3	81.4	...	0.99	1.29
గాంధీ	29.810	108.8	84.1	...	0.24	1.88
గాంధీ	29.848	91.4	67.4	...	4.84	3.72
గాంధీ	22.8.7	72.1	54.2	...	4.61	8.24
గాంధీ	23.948	72.5	48.2	...	3.5	7.96
గాంధీ	29.848	94.8	74.3	...	2.37	3.21
గాంధీ	29.8.8	102.7	81.5	...	3.40	2.98
గాంధీ	29.847	102.1	77.2	...	4.23	5.40
గాంధీ	29.94	102.8	80.8	...	3.72	3.70
గాంధీ	29.740	103.	78.3	...	6.96	2.83
గాంధీ	29.791	105.3	81.3	...	2.90	4.33
గాంధీ	...	...	...	...	2.92	4.04

వాయుభారము బర్మాలో హెచ్చినది. రాజధానియందు ఉష్ణోగ్రత తగ్గియున్నది. వాయువ్యవైపున భాగములనుండియే నా వులపీచునున్నది. దక్షిణండులములగోత్రపు సేమలకువలసేను. కన్నటికములలోను 1-2 డిగ్రీలు హెచ్చుగానున్నది. దక్షిణండులములోన దక్షిణములోను సామాన్య స్థితిగిగ్గియున్నది. దక్షిణవోట్ల హెచ్చుగానున్నది. పశ్చిమపుట లూపుతీరమున ఉష్ణము హెచ్చుగానున్నది. కాకినాడలో 3 డిగ్రీలు మామూలుకన్న హెచ్చు రానులయందుష్ణము 1-2 డిగ్రీలు హెచ్చు అంతకునుగాలిలో బొత్తుగాలేవలేను. దక్షిణమున మేఘముకొద్దిగాగలదు. వానలేనేలేదు. వేనవిలతుణములు బలముగానున్నవి.

ఆర్. ఎల్. జోన్న

నా లావరణ కాశ్రమమును

శ్రీ భాగవత తత్త్వబోధిని పద్యములు:— సం. సం. 29-30
తేజులకు శంకరాచార్యులనులకుండు పుష్పపూజా బుగపాల
విధిలా మన్ను పొందుచునుల జెడు పాపములు మును
బ్రహ్మశ్రీ పండిత ప్రి. లక్ష్మీభాగ్యులరావ నరసింహమేధ
చరితమును గూర్చి భజనకా కాలక్షేప. సంకరాచార్యులు.

గోపాలపుత్తక భాండాగారము, బంగళ:-
ఈ పుత్తక భాండాగారమునకు, రామమోహన పుత్తక భాండా
గారమువారు కొన్ని పుత్తకములకు, చుట్టకకు కొన్ని పుత్తక
ములకు నిర్మించుటకు మేము సంకల్పించుచున్నాము. అది
వారాయణం, పుత్తకాచార్యులు గారు వాముచున్నారు.

జ్ఞానాభినవర్ణన సహజము. — ముఖ్యముగా గ్రామమున స్థాపించబడినందున శ్రీ జ్ఞానాభినవర్ణన సహజము వాత గడచిన దినము మా గ్రామ యెలిమెంటరీ స్కూలు హాలులో సమావేశమై, నాటికోజు శ్రీముతులు పట్నం వెంకటసుబ్బారెడ్డిగారి ఆగ్రాసవాధిపత్యముక్రింద కలెగోవమున గూర్చి శ్రీముత కెలబరి వెంకటసుబ్బాశాస్త్రిగారు స్వయం మధురవచనములతో బహువచన గా వచనమొనరించి, ఇతరవచనములను సభలను మా పురజవలంతగా వచ్చియుండలేదు. ఈ కథను చాలామంది వచ్చినారు. ఇందువలన ఈ సమాజము వాచనేయు సమద్యమములు వీరీ మున్నులకు వచ్చియు తెలియుచున్నది ప్రాయము కంతయు సంతసంబయ్యెడిది" అని కాగ్యద్వయ వేద్యు శేషారావుగారు వాయుమన్నయ.

ప్రబుద్ధాధ్యోగ గ్రంథమాల-విజ్ఞానము:-

ఇదివరలో సిగ్గంధమాఁయొక్క సంస్థాపనమును, తత్త
యోద్వేగములను గురించి తెలిపియున్నాము. శ్రీశైలమున,
అను నవలయు, ఆంధ్రభాషావిలాస ' మను నేకాంకవాచిక
యజ్ఞ, ' హరిపుష్ప ' అను చిన్నిపద్యకావ్యము వెలువడివి.
'మురళి' అను నొకచక్కని సాంఘికవనటయు ముద్రణమున
వచ్చెడి. ఇచ్చట ఆంధ్రభాషావిలాస జీవితమును అను గ్రంథ
రాజము సిద్ధమగుచున్నది. ఆంధ్రభాషాకమునఁగల కవిత్వం
వలె చాలవారి రూపపటమును, సంగ్రహజీవితచరిత్రమును
చూడవలె యిది వ తెలియవలె మాకార్యస్థానమునకు బంపఁ
బ్రావింతుము. మరియు సాంధ్యభాషా నెవరివలెను నందయున
కవిగానుండి యవామికముగ గలించినవారి జీవితచరిత్రమును
సంగ్రహముగను, లభ్యమగు నేని వారిరూపపటమును వక్షతో
బంపఁ గోరుచున్నాము ఈ మహాకావ్య నిర్వహణమునందు
ఆంధ్రసాహిత్యబంధులు దోడ్పడఁగలరని మాభ్రాతృకావ్యసము.
అవి వ్యవస్థాపకముగాదు వాయువున్నగు.

సమస్తానాం భాగ్యయోగః — ఆరవిర్విగ్రాహమంబు
సూతరుని సంతకస్థములకుండి శ్రీ కల్వగుంట శేషచార్యులు
గారు బోర్డు ఎరిమెంటరీ స్కూల్ హైడ్ మాస్టర్ గారు
ప్రాంచి హైస్కూలు మాస్టర్ గారు పరిచేసి యుండిరి. ఈ కుమ
ద్రాయింగ్, బోటింగ్, ఆగ్రికల్చర్ మొదలగు చాలా టెక్ని
కల్ పరిక్షలు వ్యాజ్ అయినవారును ఇంగ్లీషు మాత్రం వచ్చిన
వారును బాగుగా బోధన చేయగలవారును అగు యున్నందున
ఈయన చాలా వ్యాయముగా పరిచేసినారు. ఈయనను
ఇక్కడినుండి ప్రమాదకరమిద వీరవాసనం బోర్డు బోయర్
మెంబర్స్ స్కూలులో డ్రాయింగ్ మాస్టర్ గా బదిలీ చేసినారు.
ఆయనను వదలి వెట్టులు మాకందవరుకు కష్టముగాగున్నను
ప్రమాదకర అయి వెడ్డెస్కూలుకు వెట్టులు మంచి పంపిణీ వక
పంతోషించవలసివేయుచున్నది. ఈయన ప్రోత్సాహములపైనే
ఈ గ్రామమునా నొక పుస్తకభాండాగార మేర్పడినది దీనికి
ఈయనయేను వెడ్కె ఫుల్లము లొసంగినారు. ఈయన
యిక్కడ చార్జ్ చేస్తున్నది వెడ్కె ఫుల్లము చార్జరుకు మిత్రులు
వగులరాని పంచివెట్టివారు. డైరము నీటికి త్వరలో వచ్చివున్నది
కనుబరచునాక.

వేటపాత్రము యూనియను:— మాత్రాకా
బోర్డు ప్రసిడెంటు గారగు నామచారగారు నిరీశుల దెలిసి
కొ , మాయూరి పైరుకు పలిగిరి పాటికి మున్నీగ చుక్కకు
ఖాబా సాహేబు బహదూరి వారికి ఇప్పించి. ఈ సాహేబు
గారు ఇప్పటికి జిల్లా పోస్టు గ్రామ తాలూకా బోర్డులో మేం
బరుగ నిమిత్తమున్నాడు. తమ సామగ్రియల గొలుతేను.

ఇట్లుచేసి ప్రజాసభ్యులను గరిగి యున్నారు. ఈ సభ్యుల జే
యి యున్నావారందఱు ఈ నెల 16 నేటి తదివారమునాటికి
సానుంకాలము వీరి సౌభాగ్యము యొక సభదలపి, అందుకు
నానావు 10000 మంది పుజనము గచ్చియుండిరి. ఇరిగియు
దైవప్రార్థనము, అహింసము, శ్రీయ్యక భావులీ సోదూ
నామక సమాజమువారిచే నాటకప్రదర్శనము జరిగించడినది,
పిన్న స్త్రీలవలెచేసిరి. వెక్కండ్రు వెట్టునివనుముల నుచ్చ
డించిరి. పిమ్మట శ్రీసాహేబు గారికిఁగిరినారు తమయంతముల
నిజేరియకొనరు నొకసభ్యులపక్షము నొసంగిరి. ఇధనుంక
యుంకరభాగ్యులతో నండివామెరు సాహేబు గారికిమ
తొలిగించినచేత యూరియక్ష్ పంచాయతీ పాలనమున పని
చేయుదుమని వాగ్దానముచేసిరి వారుతమ వాగ్దానముపాలించు
కొందురు గాక.

ఈ నెల 17 తేదీఁ బ్రచురించున “ఆంధ్రపత్రిక” సం-
చికముండు, రె వ పుటలలో “ఆంధ్రముహూసభ—ప్రత్యేక రా-
ష్ట్రాతిర్వాసము” అను కిర్తి ప్రాద “వివాహస్థులంగూర్చి” ఇది
కఱిలో ముచ్చటించిన నేర్పదట్లు లక్ష్యీకరసింహముగారు ఆం-
ధ్రరాష్ట్రము విషయము సంగతి సందర్భములు వారుగ
యోచించినట్లు కవపదము.....ఆని రాక్షువు పట్టాభిషేకా
నుశ్చయము నడిగినట్లు వ్రాయబడినది. ఇందులో “ప్రథమ
లక్ష్యీకరసింహముగారు” అనియుండుటకు మారుగా పాఠ
బాటున వాసేరు(వాచుబతుట నిశ్చయము. రి వ ఆంధ్రము
హూసభలో ఆంధ్రరాష్ట్రాతిర్వాసమునఁ బ్రతిహులముగ మా-
టబడినది విశాఖపట్టణ వాస్తవ్యులగు ప్రథమలక్ష్యీకరసింహ-
ముగారు కాని నేమకాదు. అతిశీఘ్రకాలములో వాంధ్రరా-
ష్ట్రాతిర్వాసము కావలయునని కోరువారలలో నేకొకడను
గానఁ దద్వ్యతిరేకముగ ముచ్చటించుట యసంభవము.

ప్రభుల లక్ష్మీ నరసింహుగారు ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి
యొ, సహజముగ సాత్విక స్వభావుఁడును, గతు సమర్థుఁ
డగు వ్యాయాసవిద్యయును ఆంధ్రరాష్ట్రోక్తము నిర్మాణ
ము నజ్ఞోయ వానివల నేలాకో ఆంధ్రరాష్ట్రోక్తము ను
నూయాగ్ర ప్రమనియు, శాంధ్రదేశమున కవకారియనియు నజ్ఞ
కవిధముల విద్వేకుకముగ గంభీరోపవ్యాపమొనర్చి ఆంధ్రో
ద్వయవిరోధియగుటచే వారియర్వాచమును ప్రేమిత పట్టాభి
సీతారామయ్య గారు సముక్తకముగను సహేతుకముగను
ఖండించిరి. అరి పెద్దభిల్ల లక్ష్మీ నరసింహుగారు వ్రాయు
చువ్వార.

శ్రీ కృపారత్న బాలసంఘము. - శ్రీ కృపారత్న
బాలసంఘముయొక్క ప్రథమ సాంకర్షికోత్సవ మి నేల పడు
వారవత్సే యాదివారము సాయంత్రము నాలుగుగంటలకు
వెద్దపాతశాలాభవనమున, మ-రా-గా-శ్రీ, పండిత రాఘ
వేంద్రాచార్యలవారి యాజమాన్యమున నతి వైభవముతో
జరుపబడెను. మొదలు సంస్కృతాంధ్రాంగ్లేయ భాషలలో
భగవద్గొప్పన నలిపి. వెనుక మ-రా-గా-శ్రీ, ఆర్యమూర్తి
గారును, కట్టా కొక్కయ్యగారి కృష్ణయ్యగారును విద్యను
గురించియు, కొంతు భీమయ్యగారు, సత్రసాల రామయ్య
గారు స్నేహముగూర్చియు, పుకడోత్తము కృష్ణయ్యగారు
సంఘసంస్కరణవిషయమును, బైసారి వారణయ్య మకవ్య
కర్తవ్యమును గూర్చియుఁ జక్కని యభిప్రాయములఁ జెప్పిరి.
కొండలువాలు రాంగ్లేయ నాటకమున నొకరంగమున, తెను
గున నొక హాస్యాంగమున ప్రదర్శించిరి. ఇప్పుట సంఘేడి
యొద్దొక్క కాలానేపక్ష స్థూలము హైస్కూలుగా జేయు
దేయు నొక స స్కృతపాఠశాల నేర్పడుచేయుదనియు
నప్పుట సమాజేమైయుండినపాఠుల ప్రార్థించిరి. మ-రా-శ్రీ,
టీటూకాజ్ గారి వాల్మీకిరచయిత్యములకు కడు సంకసించి
వారిని బోధించు పణిది.

మ. రా. శ్రీ. దొంగు. రామయ్యగారు బాబునకు తాము
కొంతద్రవ్యపహాయము పని గుచ్చట కుమిగులాడి యుండినవారి
సంజీవితో యా బాబునకు ద్రవ్యపహాయము పనుమని ప్రోత్సా
హపఱచిరి. మ. గా. శ్రీ. సంజీవాచార్యుల వారీయూర
వాడ గోదక్షణకాలనే రావూటునే కునల యుంచి సభ్యులయొకొ
ల్నిరి. అగ్రాసనాధిపతిగారు రావూటునే కనీతులనేర్పి యు
త్సాహమున గుండదేసికొని సాగుకాటాధిపతులనును, అగ్రాసనా
ధిపతిగారిని కందనములన్నింటినితన వాత మంగళముపొడి
నగుఁ జాలించి." అని దురదే అశ్వశిష్యుగారు హిందూపు
రమునందలి వారము రావూటు.

ఆంధ్ర విద్యార్థి సమావేశము.

అయ్యది.

ఈ నెల ౧౮ వ తారీఖున విశాఖపట్టణ పురపాలక సంఘమునకు చెందిన విద్యార్థులకు రాష్ట్ర విద్యార్థి సమావేశమును నిర్వహించుటకు ఆంధ్ర విద్యార్థి సమావేశము కార్యక్రమమును నిర్ణయించుటకు యొక చర్యపత్రము జరిగినది. నాటివనకు, శ్రీ కొండా వేంకట పుయ్య పంతులుగారు, శ్రీ భూపతిరాజు వేంకటపతిగారు, శ్రీ కోపెల్ల హనుమంతరావుగారు, శ్రీ బుర్రా శేషగిరి రావుగారు, మొదలుగాగల ఆంధ్ర విద్యార్థుల లక్షలు విచ్చేసిరి. కార్యక్రమములను వివిధంగా నిర్వహించినది. అచ్చటి కరుణించిన విద్యార్థులనుండి యొక స్థాపితోపసంఘము ఏర్పడినది. ఆ సంఘాధ్యక్షుడును, కార్యదర్శులును ఎన్నుకొన బడిరి. అచ్చట జరిపింపబడిన కార్యక్రమ మిరితిరి నిర్ణయించ బడినది.

- (i) ఇయ్యది ఆంధ్రవిద్యార్థి సమావేశ యజమాను. (ii) ఆంధ్రవీక్షణమునకు సర్వవిద్యార్థులకు సమర్థి సంబంధించియున్నది. (iii) ఈ సభోద్దేశములు

1 విద్యార్థులయొక్క భావనైతిక, శాస్త్రపరిశోధనాభివృద్ధికి పాటుపడెడు, వారిలో సాంఘిక సోదరభావమును పెంపొందింపజేయుట.

2. మాటలాడుటయందును, వ్రాసుటయందును నాంధ్రభాషాపరిమళమును ముఖ్యోత్కృష్టమున విద్యార్థులకు దెలియజేసి, యాచరణమునకు కట్టుట. 3. ఆంధ్రవిద్యార్థులందరియందు న్యాయోత్కృష్టతను, సంఘీభావమును, సాహిత్యమును, వృద్ధిపొందించుటకు సులభతరమైన విధములు జరుపుటయును, విద్యార్థి సమాజములను, విశేషములను స్థాపించుటయును. 4. ఆంధ్రవిద్యార్థులయొక్క పురోభివృద్ధిని, ఇప్పటి విద్యార్థులే రాబోవు పౌరులనుభావమును వృద్ధిపొందించుటకు వోష్యుడు విషయములను గూర్చి మున్ముడించుట చర్చించుట. 5. స్వస్థ జనాభాదమును బడసిన విద్యార్థులలో మాచరణలో పెట్టదగిన విషయములను గురించి తగిన ప్రతిష్టాపత్రముల నేర్పాటుజేసి, విద్యార్థులు వారి కవలంబించుట లొనర్చుట. 6. రాజకీయవిషయములు కాని ప్రస్తుత మేర్పాటులో నున్న విద్యార్థిభావములుగాని, యీ విద్యార్థిసభకు జన్మనీ మాంశములు కావు.

ఈ సమయోద్దేశములను నెరవేర్చుట కీ సభ యాక్రందింపను ల నొనర్చునట. 1. ఆంధ్రాంక్షేయములందు విద్యార్థులయొక్క వక్రత్వము వృద్ధిజేయుటకు విద్యార్థులకు బహుమానములొసగుట. 2. ఆంధ్రాంక్షేయపత్రిక నొక దానిస్థాపించుట (iv) స్థాపితోపసంఘమును:— 1. ఆంధ్రవీక్షణమునందును, చెన్న పట్టణమునందుగల ప్రతి యున్నతవిద్యార్థులనుండి యొక్కొక్క ఆంధ్రవిద్యార్థి స్థాపితోపసంఘసభ్యుడుగా నుండవలెను. వీరితోపాటుగా, నీసంఘమునకు నాంధ్రవిద్యార్థులనుండి 12 మందిని సభ్యులుగానుండుటకోరి వారినిండుజేర్చుచుండవలెను 2. ఈసంఘమున కధ్యక్షుని వాంఛనలలో విద్యార్థులనుండి యొక్కొకవలెను. అధ్యక్షు డేటేట నెన్నుకొనబడుచుండును. 3. ఈ సంఘకార్య నిర్వహణమునకై యేటేట ముగ్గురు సహాయకార్యదర్శు లీయాంధ్రవిద్యార్థి సభవారిచే నెన్నుకొనబడవలెను. ఈ సంఘసభ్యులు గూడ నేటేట నెన్నుకొనబడుచుండవలెను. 4. ఈ సంఘమువారికి, కార్యదర్శులయొక్క విధులను, తత్సంబంధముగ విశరవిషయములను నిర్ణయించుట కధికార మియ్యవలెను 5 ఈ సంఘకార్యములు బహిరంగ విమర్శనీయములు కావు. వీరు తమసంకల్పపు జ్యోతు మహాసభయందు నివేదించు చుండవలెను. 6. విషయనిర్ణయక సభకు జిత్తుతీర్మానములను గూర్చి సలహా నీ సభవారి సంగమించవలెను. 7 సంఘకార్యదర్శులలో నెవ్వరిద్వారానైన, ఈ సభ్యులలో మూడవవంతునకు దక్కుకకాని సంఖ్యగల వారు ఈ సంఘసభను వ్రాతములముగా కొం జరుపవచ్చును. 8. ఈసంఘమునా నాంధ్రమహాజనులను తమచుగా విరాళములను శాశ్వతనిధికి కొనియొందవలెను. 9. శాశ్వత మూలనిధి కొంత ప్రతికళాకాలవిద్యార్థి కద్దనండి 0-4-0 ను, ప్రతి తదితర పాఠశాల విద్యార్థులకద్దనండి, 0-2-0 సంకల్పరమున కొక్కసారి వసూలు చేయవలెను. ఈధము నాయా విద్యార్థులకలయందు ఈ సంఘసభ్యులు కనూలుచేసి, కార్యదర్శుల కంపనలను. 10. అట్లు నేకరింపబడిన గ్రంథమును కార్యదర్శుల కరణమున నుంచవలెను. క్రమమయిన ఆచార్యులయొద్దకి కు వలసినపుడు సంఘసభ్యుల పరిశ్రమ నివేదించవలెను.

(v) మహాసభ:— 1. ఈసభ కార్యదేశమునందును, చెన్న పురమునందును విద్యార్థులన్నియు సహాసామిధ్యమునకు దగును.

2. ఈసభ యాంధ్రమహాజనులకు ముతపడింపవలెన కంటి యుండవలెను

3. కమయన్వయక సభయందు చర్చావబడిన గాంక్ష మలను సంఘసభ్యులయొక్క యంగికరణమునకు ప్రకటించవలెను.

ఈ సంకల్పరమున కీ క్రిందికార్యక్రమములు తప్పక పరిపాలించవలెను:— 1. అధ్యక్షుడు:— గౌరవనీయులైన. రావుచంద్రుల శ్రీ బయ్యారాజుగారిపాత్రుల శ్యామల. 2. యే. 3. యే. 4. యే. 5. యే. 6. యే. 7. యే. 8. యే. 9. యే. 10. యే. 11. యే. 12. యే. 13. యే. 14. యే. 15. యే. 16. యే. 17. యే. 18. యే. 19. యే. 20. యే. 21. యే. 22. యే. 23. యే. 24. యే. 25. యే. 26. యే. 27. యే. 28. యే. 29. యే. 30. యే. 31. యే. 32. యే. 33. యే. 34. యే. 35. యే. 36. యే. 37. యే. 38. యే. 39. యే. 40. యే. 41. యే. 42. యే. 43. యే. 44. యే. 45. యే. 46. యే. 47. యే. 48. యే. 49. యే. 50. యే. 51. యే. 52. యే. 53. యే. 54. యే. 55. యే. 56. యే. 57. యే. 58. యే. 59. యే. 60. యే. 61. యే. 62. యే. 63. యే. 64. యే. 65. యే. 66. యే. 67. యే. 68. యే. 69. యే. 70. యే. 71. యే. 72. యే. 73. యే. 74. యే. 75. యే. 76. యే. 77. యే. 78. యే. 79. యే. 80. యే. 81. యే. 82. యే. 83. యే. 84. యే. 85. యే. 86. యే. 87. యే. 88. యే. 89. యే. 90. యే. 91. యే. 92. యే. 93. యే. 94. యే. 95. యే. 96. యే. 97. యే. 98. యే. 99. యే. 100. యే. 101. యే. 102. యే. 103. యే. 104. యే. 105. యే. 106. యే. 107. యే. 108. యే. 109. యే. 110. యే. 111. యే. 112. యే. 113. యే. 114. యే. 115. యే. 116. యే. 117. యే. 118. యే. 119. యే. 120. యే. 121. యే. 122. యే. 123. యే. 124. యే. 125. యే. 126. యే. 127. యే. 128. యే. 129. యే. 130. యే. 131. యే. 132. యే. 133. యే. 134. యే. 135. యే. 136. యే. 137. యే. 138. యే. 139. యే. 140. యే. 141. యే. 142. యే. 143. యే. 144. యే. 145. యే. 146. యే. 147. యే. 148. యే. 149. యే. 150. యే. 151. యే. 152. యే. 153. యే. 154. యే. 155. యే. 156. యే. 157. యే. 158. యే. 159. యే. 160. యే. 161. యే. 162. యే. 163. యే. 164. యే. 165. యే. 166. యే. 167. యే. 168. యే. 169. యే. 170. యే. 171. యే. 172. యే. 173. యే. 174. యే. 175. యే. 176. యే. 177. యే. 178. యే. 179. యే. 180. యే. 181. యే. 182. యే. 183. యే. 184. యే. 185. యే. 186. యే. 187. యే. 188. యే. 189. యే. 190. యే. 191. యే. 192. యే. 193. యే. 194. యే. 195. యే. 196. యే. 197. యే. 198. యే. 199. యే. 200. యే. 201. యే. 202. యే. 203. యే. 204. యే. 205. యే. 206. యే. 207. యే. 208. యే. 209. యే. 210. యే. 211. యే. 212. యే. 213. యే. 214. యే. 215. యే. 216. యే. 217. యే. 218. యే. 219. యే. 220. యే. 221. యే. 222. యే. 223. యే. 224. యే. 225. యే. 226. యే. 227. యే. 228. యే. 229. యే. 230. యే. 231. యే. 232. యే. 233. యే. 234. యే. 235. యే. 236. యే. 237. యే. 238. యే. 239. యే. 240. యే. 241. యే. 242. యే. 243. యే. 244. యే. 245. యే. 246. యే. 247. యే. 248. యే. 249. యే. 250. యే. 251. యే. 252. యే. 253. యే. 254. యే. 255. యే. 256. యే. 257. యే. 258. యే. 259. యే. 260. యే. 261. యే. 262. యే. 263. యే. 264. యే. 265. యే. 266. యే. 267. యే. 268. యే. 269. యే. 270. యే. 271. యే. 272. యే. 273. యే. 274. యే. 275. యే. 276. యే. 277. యే. 278. యే. 279. యే. 280. యే. 281. యే. 282. యే. 283. యే. 284. యే. 285. యే. 286. యే. 287. యే. 288. యే. 289. యే. 290. యే. 291. యే. 292. యే. 293. యే. 294. యే. 295. యే. 296. యే. 297. యే. 298. యే. 299. యే. 300. యే. 301. యే. 302. యే. 303. యే. 304. యే. 305. యే. 306. యే. 307. యే. 308. యే. 309. యే. 310. యే. 311. యే. 312. యే. 313. యే. 314. యే. 315. యే. 316. యే. 317. యే. 318. యే. 319. యే. 320. యే. 321. యే. 322. యే. 323. యే. 324. యే. 325. యే. 326. యే. 327. యే. 328. యే. 329. యే. 330. యే. 331. యే. 332. యే. 333. యే. 334. యే. 335. యే. 336. యే. 337. యే. 338. యే. 339. యే. 340. యే. 341. యే. 342. యే. 343. యే. 344. యే. 345. యే. 346. యే. 347. యే. 348. యే. 349. యే. 350. యే. 351. యే. 352. యే. 353. యే. 354. యే. 355. యే. 356. యే. 357. యే. 358. యే. 359. యే. 360. యే. 361. యే. 362. యే. 363. యే. 364. యే. 365. యే. 366. యే. 367. యే. 368. యే. 369. యే. 370. యే. 371. యే. 372. యే. 373. యే. 374. యే. 375. యే. 376. యే. 377. యే. 378. యే. 379. యే. 380. యే. 381. యే. 382. యే. 383. యే. 384. యే. 385. యే. 386. యే. 387. యే. 388. యే. 389. యే. 390. యే. 391. యే. 392. యే. 393. యే. 394. యే. 395. యే. 396. యే. 397. యే. 398. యే. 399. యే. 400. యే. 401. యే. 402. యే. 403. యే. 404. యే. 405. యే. 406. యే. 407. యే. 408. యే. 409. యే. 410. యే. 411. యే. 412. యే. 413. యే. 414. యే. 415. యే. 416. యే. 417. యే. 418. యే. 419. యే. 420. యే. 421. యే. 422. యే. 423. యే. 424. యే. 425. యే. 426. యే. 427. యే. 428. యే. 429. యే. 430. యే. 431. యే. 432. యే. 433. యే. 434. యే. 435. యే. 436. యే. 437. యే. 438. యే. 439. యే. 440. యే. 441. యే. 442. యే. 443. యే. 444. యే. 445. యే. 446. యే. 447. యే. 448. యే. 449. యే. 450. యే. 451. యే. 452. యే. 453. యే. 454. యే. 455. యే. 456. యే. 457. యే. 458. యే. 459. యే. 460. యే. 461. యే. 462. యే. 463. యే. 464. యే. 465. యే. 466. యే. 467. యే. 468. యే. 469. యే. 470. యే. 471. యే. 472. యే. 473. యే. 474. యే. 475. యే. 476. యే. 477. యే. 478. యే. 479. యే. 480. యే. 481. యే. 482. యే. 483. యే. 484. యే. 485. యే. 486. యే. 487. యే. 488. యే. 489. యే. 490. యే. 491. యే. 492. యే. 493. యే. 494. యే. 495. యే. 496. యే. 497. యే. 498. యే. 499. యే. 500. యే. 501. యే. 502. యే. 503. యే. 504. యే. 505. యే. 506. యే. 507. యే. 508. యే. 509. యే. 510. యే. 511. యే. 512. యే. 513. యే. 514. యే. 515. యే. 516. యే. 517. యే. 518. యే. 519. యే. 520. యే. 521. యే. 522. యే. 523. యే. 524. యే. 525. యే. 526. యే. 527. యే. 528. యే. 529. యే. 530. యే. 531. యే. 532. యే. 533. యే. 534. యే. 535. యే. 536. యే. 537. యే. 538. యే. 539. యే. 540. యే. 541. యే. 542. యే. 543. యే. 544. యే. 545. యే. 546. యే. 547. యే. 548. యే. 549. యే. 550. యే. 551. యే. 552. యే. 553. యే. 554. యే. 555. యే. 556. యే. 557. యే. 558. యే. 559. యే. 560. యే. 561. యే. 562. యే. 563. యే. 564. యే. 565. యే. 566. యే. 567. యే. 568. యే. 569. యే. 570. యే. 571. యే. 572. యే. 573. యే. 574. యే. 575. యే. 576. యే. 577. యే. 578. యే. 579. యే. 580. యే. 581. యే. 582. యే. 583. యే. 584. యే. 585. యే. 586. యే. 587. యే. 588. యే. 589. యే. 590. యే. 591. యే. 592. యే. 593. యే. 594. యే. 595. యే. 596. యే. 597. యే. 598. యే. 599. యే. 600. యే. 601. యే. 602. యే. 603. యే. 604. యే. 605. యే. 606. యే. 607. యే. 608. యే. 609. యే. 610. యే. 611. యే. 612. యే. 613. యే. 614. యే. 615. యే. 616. యే. 617. యే. 618. యే. 619. యే. 620. యే. 621. యే. 622. యే. 623. యే. 624. యే. 625. యే. 626. యే. 627. యే. 628. యే. 629. యే. 630. యే. 631. యే. 632. యే. 633. యే. 634. యే. 635. యే. 636. యే. 637. యే. 638. యే. 639. యే. 640. యే. 641. యే. 642. యే. 643. యే. 644. యే. 645. యే. 646. యే. 647. యే. 648. యే. 649. యే. 650. యే. 651. యే. 652. యే. 653. యే. 654. యే. 655. యే. 656. యే. 657. యే. 658. యే. 659. యే. 660. యే. 661. యే. 662. యే. 663. యే. 664. యే. 665. యే. 666. యే. 667. యే. 668. యే. 669. యే. 670. యే. 671. యే. 672. యే. 673. యే. 674. యే. 675. యే. 676. యే. 677. యే. 678. యే. 679. యే. 680. యే. 681. యే. 682. యే. 683. యే. 684. యే. 685. యే. 686. యే. 687. యే. 688. యే. 689. యే. 690. యే. 691. యే. 692. యే. 693. యే. 694. యే. 695. యే. 696. యే. 697. యే. 698. యే. 699. యే. 700. యే. 701. యే. 702. యే. 703. యే. 704. యే. 705. యే. 706. యే. 707. యే. 708. యే. 709. యే. 710. యే. 711. యే. 712. యే. 713. యే. 714. యే. 715. యే. 716. యే. 717. యే. 718. యే. 719. యే. 720. యే. 721. యే. 722. యే. 723. యే. 724. యే. 725. యే. 726. యే. 727. యే. 728. యే. 729. యే. 730. యే. 731. యే. 732. యే. 733. యే. 734. యే. 735. యే. 736. యే. 737. యే. 738. యే. 739. యే. 740. యే. 741. యే. 742. యే. 743. యే. 744. యే. 745. యే. 746. యే. 747. యే. 748. యే. 749. యే. 750. యే. 751. యే. 752. యే. 753. యే. 754. యే. 755. యే. 756. యే. 757. యే. 758. యే. 759. యే. 760. యే. 761. యే. 762. యే. 763. యే. 764. యే. 765. యే. 766. యే. 767. యే. 768. యే. 769. యే. 770. యే. 771. యే. 772. యే. 773. యే. 774. యే. 775. యే. 776. యే. 777. యే. 778. యే. 779. యే. 780. యే. 781. యే. 782. యే. 783. యే. 784. యే. 785. యే. 786. యే. 787. యే. 788. యే. 789. యే. 790. యే. 791. యే. 792. యే. 793. యే. 794. యే. 795. యే. 796. యే. 797. యే. 798. యే. 799. యే. 800. యే. 801. యే. 802. యే. 803. యే. 804. యే. 805. యే. 806. యే. 807. యే. 808. యే. 809. యే. 810. యే. 811. యే. 812. యే. 813. యే. 814. యే. 815. యే. 816. యే. 817. యే. 818. యే. 819. యే. 820. యే. 821. యే. 822. యే. 823. యే. 824. యే. 825. యే. 826. యే. 827. యే. 828. యే. 829. యే. 830. యే. 831. యే. 832. యే. 833. యే. 834. యే. 835. యే. 836. యే. 837. యే. 838. యే. 839. యే. 840. యే. 841. యే. 842. యే. 843. యే. 844. యే. 845. యే. 846. యే. 847. యే. 848. యే. 849. యే. 850. యే. 851. యే. 852. యే. 853. యే. 854. యే. 855. యే. 856. యే. 857. యే. 858. యే. 859. యే. 860. యే. 861. యే. 862. యే. 863. యే. 864. యే. 865. యే. 866. యే. 867. యే. 868. యే. 869. యే. 870. యే. 871. యే. 872. యే. 873. యే. 874. యే. 875. యే. 876. యే. 877. యే. 878. యే. 879. యే. 880. యే. 881. యే. 882. యే. 883. యే. 884. యే. 885. యే. 886. యే. 887. యే. 888. యే. 889. యే. 890. యే. 891. యే. 892. యే. 893. యే. 894. యే. 895. యే. 896. యే. 897. యే. 898. యే. 899. యే. 900. యే. 901. యే. 902. యే. 903. యే. 904. యే. 905. యే. 906. యే. 907. యే. 908. యే. 909. యే. 910. యే. 911. యే. 912. యే. 913. యే. 914. యే. 915. యే. 916. యే. 917. యే. 918. యే. 919. యే. 920. యే. 921. యే. 922. యే. 923. యే. 924. యే. 925. యే. 926. యే. 927. యే. 928. యే. 929. యే. 930. యే. 931. యే. 932. యే. 933. యే. 934. యే. 935. యే. 936. యే. 937. యే. 938. యే. 939. యే. 940. యే. 941. యే. 942. యే. 943. యే. 944. యే. 945. యే. 946. యే. 947. యే. 948. యే. 949. యే. 950. యే. 951. యే. 952. యే. 953. యే. 954. యే. 955. యే. 956. యే. 957. యే. 958. యే. 959. యే. 960. యే. 961. యే. 962. యే. 963. యే. 964. యే. 965. యే. 966. యే. 967. యే. 968. యే. 969. యే. 970. యే. 971. యే. 972. యే. 973. యే. 974. యే. 975. యే. 976. యే. 977. యే. 978. యే. 979. యే. 980. యే. 981. యే. 982. యే. 983. యే. 984. యే. 985. యే. 986. యే. 987. యే. 988. యే. 989. యే. 990. యే. 991. యే. 992. యే. 993. యే. 994. యే. 995. యే. 996. యే. 997. యే. 998. యే. 999. యే. 1000.

2 కార్యదర్శులు:— 1. కురుగంటి సీతాగారుయ్య గారు చెన్నపట్టణం. 2. చింతాశ్రీకృష్ణగారు, రాజమండ్రి. 3. దుర్గి రాలదేవలరాజుగారు కాకినాడ.

3 స్థాపితోప సభ్యులు:— అచ్చటి కరుణించిన విద్యార్థులందరియందుండి పరుసెయందుగను (19) ప్రస్తుత మెన్నుకొనబడిరి బరంపు:— న్యాయపతి వారాయనూర్తిగారు. విజయనగరం:— ఆర్. వెంకటరావుగారు. విశాఖ పట్టణం:— వ్యాకటం వెంకటాచార్యులు. వి. యశ్వంతరాజు. మోటుపల్లి వాగేశ్వరాచార్యులు, మెడికల్ కాలేజీ, కాకినాడ. దుర్గిరాలదేవలరాజుగారు. రాజమండ్రిగరం:— చింతాశ్రీకృష్ణగారు, ఇకలూ: వాగభూషణరావుగారు. బంధు: గండికోట శత్యవాచాయనగారు. బెజవాడ: చా. శోభనాచార్యగారు. గుంటూరు: చింతలపూడి గారురావుగారు. చెన్న పురి:— కురుగంటి సీతాగారుయ్యగారు, ప్రక్రి: వేంకట రమణయ్యగారు, భాగవతుల అప్పారావుగారు, దోస్తల శేష (దీక్షాస్రీ)గారు, ఆ. గంగరాజుగారు, గాజేపల్లి కన్యమూర్తిగారు, చావలి వెంకట కృష్ణయ్యగారు, ఏ. రుక్మిణిబచ్చి రామయ్యగారు.

సమకాలికాభిప్రాయము

రావుబహుమార్ వీరేశలింగము సారము.

బొంబాయి సోవల్ కళాపర్యవేషిక యాల్ల (వ్రాసుచున్న):—

చెన్న పు

ఆంధ్ర పత్రిక

1915వ సం॥ మే నెల 20-వ తేది

గురువారము.

దేశభాషలు మూలాధారములు

హైందవ భూమియందలి వివిధాభిప్రాయములను దేశభాషల వ్రాసుభ్యుమును క్రమక్రమముగా నంగీకరించుట మిక్కిలి సంశోషకము. ఇటీవలజరిగిన కన్నడ సమావేశమున నంజుడయ్యగారు చేసిన యుపన్యాసమును బురస్కరింపకొని మద్రాసు మేయిలుపత్రిక యభ్యులేఖని దేశభాషల యభివృద్ధియొక్క యావశ్యతను గురించి ముఖ్యవ్యాసమును విచించినది. కన్నడ సమావేశము వారు హైందవదేశమున కంతరిక్షిని సామన్య భాషయొక్కటి పొసగదనియు ఆంగ్ల భాషయైనను వ్యవసాయదారుని యొక్కయు వ్యాపారస్తుని యొక్కయు భాష కావలదనయు చేసిన యంగీకారమును ఆపత్రిక ప్రశంసించుచున్నది. మేయిలుపత్రిక కన్నడభాష యెట్లుభివృద్ధి కాదగినదని సూచించిన కవయమును మానాదరులగు వ్యావహారిక భాషావాదులు గమనింపవలసి యున్నారు. ఎవ్వరియిష్టము వచ్చినరీతిని వారు వ్రాయవచ్చునని ఆపత్రికా సంపాదకుడు బహుకొనుటలేదు. తుదకువ్యావహారిక భాషనుపయోగించవలెనని గూడ నాతనియభిప్రాయముగాదు. అభిప్రాయముగాదుగా వన విశ్వవిద్యాలయము వారు శాస్త్రు పరిభాషకుగాను ప్రతినిచిన జాబితాలో ఆంగ్లపదముల ననావశ్యముగా జేర్చినది ఖండించి సర్వ సామాన్య జాతీయ పదములను వీడి నారని విమర్శించుటచే వ్యావహారిక భాషావయోగము ఉపయోగమాత్రము కొరకు చేయవలసినది గాదనియే యభిప్రాయమును వెలువరించుచున్నది. ఆయిన భారతత్వేలిని నన్ని గ్రంథములు వ్రాయబడవలయునని మేయిలుపత్రిక వాకొనునది కాదు. శుద్ధమును, సులభమును సమయానుకూలమును నగుచు నవగ్రహముగా తాత్కాలి కవయములగు వివరణగల సరళత్వేలి, దానినే వాస్తవపత్రిక వైలియనగు. కావలయునట. అనగా ప్రాచ్యధారములపై ను దరమగు సవినభవనమును నిర్మించుకొని రావలయునట. చారిత్రక పరిణామప్రవాహమును ద్రెంచరాదనుట. ఈకవయము నిదర్శనప్రకారముగా సిద్ధాంతీకరింపబడినది నేటిదినము మేకేసియగు, ఛాసరులభాషలో నాంగ్లగ్రంథమును విరచించిన నందరును పరిపాసింతురు. ఆయిన నేటి యాంగ్ల భాష వారిభాష నుండి ప్రమానుగితమును వృద్ధియొనరియే కాని ఆభాషను సభకరింప ప్రత్యేక గాపుష్టవచ్చినది కాదు. అందుచేత మద్రాసు మేయిలు పత్రిక ఈభాషలోని దేశభాషలు సయితము ప్రాచీన గ్రంథకావని వ్యాకరణశాస్త్రమును బునాదిగా గొప్ప పరిపాలనకలకు దగినరీతిని జీవనంతములై తేజోవంతములగు కవిజవలయునని వ్రాయుచున్నది. అనవసరముగా నాంగ్లభాషనుండి వదజాలమును జొప్పికరాదను సభిప్రాయము నిచ్చినను మేయిలుపత్రిక ఇదివరకు సంస్కృతమునుండి పోతగా వదములకు స్వీకరించితిమో అతిగానే యంగ్రహించితిమో స్వీకరించుట యవసరముగాదు. మన మిదివరకు వదములు స్వీకరించియున్నామని విమర్శ సంస్కృతమునుండి మాత్రమే గాదు, కన్నడమునుండి, అరవమునుండి,

ముఖ్యముగా హిందూస్థానినుండి యనేకపదములను స్వీకరించినాము. నేటిదినము పరభాషాపదములు స్వీకరింపరాదను నొకసిద్ధాంతముతో ప్రవర్తించి క్రొత్తక్రొత్త దీర్ఘ సమాసములను సృజించుట కొందరమతముగా గిన్నించినను సమతమెంత కాలమో నిలుచునది గాదు. ప్రతిభగల వ్రాయసకాంక్షు సరళ కీర్తిని నానావిధ విషయములను విమర్శించుచోట సుబోధకములై సామాన్యముగు వాడుకలో నుండినవియో నుంకలేగినవియో యెవర ఆంగ్లపదములు వాఙ్మయమునకు నెక్కకమానవు. ఈ సహజభోరణిని ప్రత్యేకముగా చంపుకొన ప్రయత్నింకకయుండుటయే భాషాభివృద్ధికి మూలకారణమని మానవ్యము. మేయిలుపత్రిక ఇట్టింత దూరము సూక్ష్మముగా దేశభాషలను గురిచిన చర్చకు కడమిచ్చుట నిజముగా దక్షిణదేశజాలకు మనకు సంకల్ప నాంధులకు మిక్కిలిప్రోత్సాహకరమని వేరైవాయ నవసరములేదు. అభివృద్ధి యంతకును దేశభాషలే పునాదులు కావలసియు నైవి. ఆంగ్ల భాషలోని వర్ణక్రమమునేర్చుకొనుటకే హైందవులకు బహుకాలము వృత్తి పోవుచున్నది. ఉచ్చారణకును వర్ణక్రమమునగు సంబంధము లేని స్థితియందుండు విషమాచారబద్ధపదముల భాషను విద్యార్థులకు తొలగింపవలసినదని మాక్కు హంటరుగా రొకచోట వ్రాసిరి. వర్ణక్రమమునుండియే క్లిష్టముగు నాంగ్ల భాషను నభ్యసించుట యందు మనవిద్యార్థుల కాలములో విశేషభాగము మన ప్రస్తుత పద్ధతీద్రంద నష్టమగుచున్నదిని విద్యావిషయముల సభికారముతో వాక్కునవలవా రనేకులంగీకరించి యున్నారు. స్వభాషా మూలకముగా నిచ్చినతేజుగ విజ్ఞానాభివృద్ధికి ముఖ్యసాధననియు సభిప్రాయము పెరుగుచు నచ్చుచున్నది అదిలేమి చేతనే మనయిప్పుడు విద్యావంతుల చక్కనియాంగ్ల వచనరచనాధురంధరు లయ్యు విషయ విమర్శనా కటుత్వము లేనివారయి విద్యాఫలము ననుభవింప జాలకున్నారనుట లోకప్రసిద్ధము చర్చితచర్చణముగా దినమును దీనినే వ్రాయుచున్నా రేమియని మాచదువరులు కియియరేమో యనుభయమును మా కంకురించుచున్నది. ఆయినను సమయమున కావశ్యమయ్యెనేని మేమువ్రాయక తప్పదు. మేయిలుపత్రిక స్వభాషలో నుపన్యసింపలేనివానిని నుపన్యసింపలే ననుట నొకపెద్దగా జెప్పుకొనువారిని గూడ నుచితరీతిని పరిహసించినది. అట్లు పెద్దగా చెప్పుకొనువా రాంధ్రమండలముల నేకులేరని తలంపగలిగినందులకు మేము సంతసించుచున్నాము. అట్టి స్థితి కన్నడాదులకును త్వరలోనే కలుగుగాకయని నమ్ముచున్నాము. ఇక కన్నడము సాంస్థానమున రాజకీయభాష కాకుండుటను గూడ మేయిలు పత్రిక యెత్తికొని చారిత్రకపరిస్థితులచే నది సంభవించినను దానిని నిలువనియరాదను సభిప్రాయము నిచ్చినది. రాజకీయ భాష దేశభాష కావలయుననియు సాధారణ విద్యావ్యాపనము దేశభాషలలోనే జరుగదగినదనియు నొప్పుకొనినతరువాత పరిపాలనకు దేశభాషావిభాగములే యనుకూలతమము లనుట తప్పని సిద్ధాంతము. ఆంగ్లోద్రావిడియాలారా! సంతసించువు. సంతసించువు. మనయుద్దయము కదల్చరాని హాజరుగు నస్థిభారములపై నికబడినది. ఈనిజమును నంకురును మేయిలుపత్రికవలె దినములు చెల్లినట్లెల్ల సంగీకరించి తీగుమరను సూచనలు గాన్నించు చున్నవి. మనకు హృదయా నందమును కల్పించుచున్నవి.

హైందవులకు వైస్యములలో కమిషన్ గా ఉద్యోగము లనబడు నుత్తరహైంద్యోగము లిది వరకు నియ్యబడలేదు. అట్టి యుద్యోగములను నియ్యవలసినదని మనవాసుకులు మొట్టమొదట వచ్చుచున్నారు. యుద్ధసమయమున ముఖ్యముగా ప్రోత్సాహము చూపుట యవసరమని సూచించుచున్నారు. ఈసూచనలను మన ప్రభుత్వమువారు మన్నింతురా యని దేశమంతయును నెదురుచూచుచుండినది. ఇటీవల మిరటపురమున జరిగిన కుట్రకేసు సందర్భమున ధైర్యమును విశ్వాసమును కనుపరచిన జమేదారు నాదరుఖాన్, జమేదారు బారోల్ ఖాన్ అను వారిని మనప్రభుత్వమువారు కమిషన్ గా ఉద్యోగములకు పోల్చింపి హైందవులకట్టి యుద్యోగముల నిప్పులకు సిద్ధముగా నున్నామని తెలిపియుండుట ప్రతి హైందవుని హృదయమునకును నవరమితానందమునుగలిగించుననుటకు సందేహము లేదు. ముఘల శిక్షించుటకును శిష్టులను గారబొందుటకును తాముసిద్ధముగా నున్నట్లు ప్రభుత్వము వారిపక్షమున కమాన్ డింగు జనరలుగారు నుడివి వైకారవములను ప్రకటించిరి. ఇట్టి కారవములను హైందవ చరిత్రమున మొదటిపర్వాయ ముండి హైందవుల యశమును నిలిపిన నాదరుఖాన్ బారోల్ ఖాన్ అను హృదయపూర్వకముగా నభినందించుచున్నము. శత్రువులను మానవ శత్రుత్వములై యెదిరి గురిదప్పక నురుమాడుచు నైరోషియనునకు భాషాబాహిగ నిలిచి కీర్తినహించుచుండు భారతపుత్రులలో నర్హులకును నుత్తరహైంద్యోగముల నిచ్చి హైందవ భూమియొక్క సంపూర్ణకృతజ్ఞతకు పాత్రులగుట కాక హైందవుల సంపూర్ణప్రోత్సాహ వినియోగమునకు మార్గమేర్పరతురు గాక యని ప్రభుత్వమువారిని గోరుచున్నాము.

రుష్యా ప్రభుత్వమువారు త్రాగుడు పదార్థముల రూపుమాపుటకు జేయుచుండు ప్రయత్నములు ప్రశంసనీయములు ఈమహాయుద్ధ సమయమున త్రాగుడున బాత్తుగా నిషేధించుటకు రుష్యా మొదటిదయిక్రిగించుట లోకమెరుగును. యుద్ధానంతరము గూడ త్రాగుడు తలయెత్తకుండుటకై త్రాగుడుకు నాధామగు ఆల్కొహోలును చుత్తుపదార్థము సానార్తము కాకుండునట్లు చేయుటకు నుపాయములను వెదకుచున్నారు. అందులకు 7,24,00 రూబులులకు అనగా రమారమి రు10,95,000ల విలువగల బహుమానములను నిర్ణయించినారు. అందులో 31000; 5, 00; 5100; రూబులుల మూడుబహుమానములు ఆల్కొహోలు సం దేదేని మరియొకపదార్థమును కలిపి బాధకలిగించునట్లును అగుచిపుట్టించి వారిని పురికొల్పునట్లును చేసి దానిని సేవార్తము కానట్టే చేయుటకు నొసంగబడినవి. ఆకలుపబడుచున్నపును తీసివేయుటకు రాకూడదు. అది ఆల్కొహోలు గుణమును చెరువరాదు. కొత్తగా నొక పదార్థమును ఆల్కొహోలు సహాయమున సృష్టించి మరల నందుండి దానిని పేరుచేయుటకు కానట్టి మార్గ మేర్పరచుటకు పరిశ్రమ చేయు వారికి మూడు బహుమానములు; 50,000; 20,000; 5,000 ల రూబులులని ఏర్పడినవి. ఇదే విధముగా ఆల్కొహోలును త్రాగుట యనుమాటను దూరముచేయు నన్ని విధముల యుపాయములను వెదకుటకును నింకను పదునెనిమిది బహుమానములు ప్రకటితము లయినవి. లోకములోని రాసాయక శాస్త్రజ్ఞు లెల్లరకును నిదిమంచి తరుణము. ఎవ్వరేయెయిపాయముల ప్రతిపాదింతురో చూడవలసి యున్నాము.

బొంబాయి మహాసంగ్రహము.

ఇంగ్లండు

మంగళవారము నాదియట.

కడపకు ప్రభువు గారి ప్రసంగము.

లండను మే ౧౮:— ఆచార్యులు ముగ్గురు ముందు

గుండును సమర్థిగా సందింపగల పీఠిలోనుండ గలమకు సమర్థ కమునాకు కలదు. గాలిలోనికంటే నవ్వువార్తలు సంతోషకరములుగానవచ్చుచి. ఆర్రాసులో పరాసువారికి గొప్పవిజయము కలిగినది. రవ్వలులు బోలెనా. జర్మనులను దలపడి పెద్ద యుద్ధమున విజయములైరి. ఆయుధమున జర్మనులలో చాలమంది చాతురైరి. రవ్వలులు పశ్చిమ గోల్ఫ్ యాలో బలమైన ప్లానము నాక్రమించియున్నారని గాయములు తెగులని వారినిగూడ చాలమంది రవ్వలులు ఖైదీలను చేసిరి. అవి కడపకు గాన నుడువుచు జరలు బోధా గారిని చాల ప్రశంసించిరి.

పార్లమెంటు ప్రజలసభలో చిత్రచర్య

లండను మే ౧౮:— కేటి సాయంకాలము పట్టుటో పీఠిపెట్టుకొనిన యపరిచితుడొకడు పార్లమెంటు ప్రజలసభా మందిరమున జొరబడి స్పష్టముగ తెలియని మాటలతో నరన సాగెను అచటనున్న పువార మరలని నందికేసిరి. ఇతడు యుద్ధ సమయమున కలిపితియట లాడునాడదని పెద్ద యాధ్యాపకుడు సాగించిన చారిత్రము ఆ గుర్తింపబడెను.

లూసిటానియాను గూర్చినవిషయములు.

లండను మే 19:— బోస్టన్ లివర్పూలులో బయలుదేరిన ఎల్సోనియానున్నది లండన్ కివచ్చినది. లూసిటానియా సహాయము కావలెనని వాయువార్తనంపగా మేమును మరికొన్ని స్త్రీమయలనుచేరిపోతిమి. సోమవారము 2 జలాంతర్గాములు మా కడుతగిలిరి. మేము కిస్మెటుకు 40 మైళ్లదూరమున నుండగ లూసిటానియా పంపినవార్త మాకందినది. మేమాడిక్కునకు మరలి పోవుచుండ 2 సాయలు జలాంతర్గాములు తరి విసవిగాని మాకాక అరేబియన్ సముద్రమున గురుకులనకు సంకరణింకరనడక నడుచుచున్నామని మేము తిప్పించుకొంటిమి. (సిటీకుక్కు) (నాగన్నెట్) అనెస్త్రీమయలు గూడ లూసిటానియాకు తోడ్పడబోన జలాంతర్గాములు వారిని గూడతరిమినది. నాగన్నెట్టును జలాంతర్గాములు టార్పెడోతో కొట్టగా టార్పెడో తప్పిపోయి 8 అడుగులదూరమున నెడముగ పోయినదని ఆస్త్రీమయలనాడు చెప్పిరి.

శ్రీజాన్తి చక్రవర్తిగారు.

లండను మే 19:— క్లయికుమీర చేయబడుచున్న పనులకు చక్రవర్తిగారు చూడబోయి అచట సోమవారమునాడు రంగంటలనేపును మంగళ గమనము 8 గంటలనేపును నిలిచి పరిశీలించిరి. శ్రీవాసు గాస్టోలో నున్న సేలను పరిశీలించిరి. అచట నై ద్యకాలము నున్న గాయములు తిగిలినవారి నాశ్వాసించిరి. ఫెయిరుఫీల్డు కార్మికులు చేసిన తీర్మానము నామోదించుచు దొరతనమువారి కార్యములను శ్రేష్టముగను శిష్యుముగను చేయవలెనని వారు కృతీశ్చయు లైసంకులకు చాల-సంతోషించితిమనియు ఇందువలన పర్యవసానమున ముకు విజయము కలిగి తీరినను నిమ్మకము పునలకు బాగుగాకలుగు ననియు వారికి శ్రీవాసు తంతివార్త కంటిరి.

జర్మనులకు యుద్ధ రహస్యములను తెలిపిన వారిని చంపిరి.

లండను మే 18:— కేట్రులకులైన విషయములను సోకాడల్ విషయములను వెల్లడిచెనది 8 నేరములు ఖ్యుపు వెల్లె అను జర్మను దేశీయులనై మోపండినది. పోనిన ముకు డెయిలీలో విచారణ ప్రారంభమైనది.

ఇంగ్లండు రాజకీయస్థితి.

లండను మే 19:— ఏదియును నిర్ధారణకాలేదు. ఎటులనైన జరుగవచ్చునని వార్తాపత్రికలు ప్రార్థించుచున్నది. ఫిషరుపురువుగారినిగూడ సామాన్య సంగీకరించలేదని డెయిలీ టెలిగ్రాఫుపత్రిక ప్రార్థించుచున్నది. యూనియన్లులకు సరిలో ప్రార్థించుచున్నది. ఏదిగూడ తేలదని ట్రెయ్యుపత్రిక ప్రార్థించుచున్నది. మిలిటరీపురువు మంత్రివర్గమున శరవచ్చునని డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెసుపత్రిక ప్రాయముచున్నది. అన్నిపక్షముల వారును కలసి పరిపాలించుపద్ధతి తమకంగీకారము విగానుగా దర్శింపబడుచున్నది.

సందేశములు.

లండను మే 19:— ఆక్స్ ఫర్డుకుమిగిగారు బాక్ క్లబ్బువారిలో సంభాషించుటలన వారేర్పరిచిన సందేశములలో 2 వంతు మానుకొనుట కంగీకరించిరి.

ప్రాచు

పరాసువారి ప్రకటనము.

లండను మే ౧౮:— పరాసువారి ప్రకటించిరి. బెల్జియములో జర్మనులు యుద్ధరంగమున హతులైన సైంకులను ౨౦౦౦ మందిని చాలకుగాకులను ౨౦౦౦౦౦ పానియిం ఇట్టివల పరాసువా రాక్రమించుకొనిన స్థానములను వారు బలపరచుకొనిరి. నిన్న రాత్రి జర్మనులు మొదట బాంబులను ఫింగిగుండ్లను బరిపి తీరముగ తలపడుటకు ప్రయత్నించిరి. వారిని సరిమిదేసితిమి. సాచెజు సాంతమున జర్మనులు ౨ సాయలు మమ్ముకు దలపడిరి. రెండసాయలను మా ఫింగిగుండుల వారి హతముచేసి పారవోలినది. పరాసువారు గాత్రయుద్ధమున ఆస్త్రీమయ సాంతమున బోక ఇండగుంపుకు లోబరుచుకొనిరి ఆర్రాసుకు త్రరమున యుద్ధరంగమునందంతను ఫింగిగుండుల యుద్ధము జరుగుచున్నది. జర్మనులు ఆర్రాసుకు ముట్టడించుటయందే ముఖ్యము ప్రయత్నము చేయుచున్నారు. బెల్జియముగా నేను మేము మరికొంత మంది జర్మనులను లోబరుచుకొంటిమి. బెల్జియము ప్రాంతమున జర్మనులు మమ్ముకు దాక ప్రయత్నింప సులభముగ పారవోలితిమి.

లండను మే ౧౮:— సోమవారము సాయంకాలము మొదలు వర్షము విరామములేకుండ మరియమందుటలనకు మంచు కట్టుకుగ పట్టినందున కలనను యుద్ధము జరుగుట కభ్యంతరము కలిగినది. ఫింగిగుండు మోతగూడ గంభీరముగ లేదు.

ప్రాచు రంగము

లండను మే ౧౮:— ప్రాచు ఉత్తర భాగమునుండి నిలేఖి మోర్కింగు బోట్లు పత్రిక కిటుల వ్రాసెను మేము రిచిబోకు వెల్లెటలో లాచెస్టర్ పక్కబడి వెల్లెటయే గాక వానిమీదకే వెల్లెటున్నాము. అది మాచే జెక్కినవో జర్మనులైనవారు రాకపోకలచేయుటకువీలుగానున్న కొన్ని లోహమాంతులను భేదింప విలుపకును.

యమ్య

రవ్వను ప్రకటనము

లండను మే 18:— వెల్స్ గార్డులో నధికారులు ప్రకటించిరి. అపట్రాపుకును : క్యులా పశ్చిమ భాగమునకును మధ్య కాలమియూనరుకుగల కలిషియా యుద్ధరంగము సందంలేటను శత్రువులు ప్రజ్వసిలుకుత్తర దక్షిణభాగములకును తమ నేనామధ్యము నెన్నరుమకొని 16 వ తేదీ దీని గుంపులు గుంపులుగ ముట్టెబడిరి. విశ్వలాకు పడమట మేము వారిని తరిమితిమి మేము వారివెబడిరి కేవల మందిని ఖైదీలను చేసితిమి. చాలఫింగిగుండుల పట్టుకొంటిమి. బార్న్ ఫేపు కద్ద శత్రువులలో విపరీతము. చాలమంది హతులైనను వారు సాయుధి కుడివైపున కురుగకొనలేనని ప్రయత్నించుచున్నారు. (వెల్స్ లులు పెద్ద నీర్లు మరదనెలలకు మధ్యకన్న (వెల్స్ లులు పడమట కొటలనై వారు ఫింగిగుండుల కాల్పులుచున్నారు తీగకంచెలమీదకడి శత్రువులలో నెండవో హతులైరిగాని వారు 2 పటాలముల కందకులను పట్టుకొనిరి. ఈ యుద్ధమున లక్షలకొలది శత్రుసైన్యము హతులై వాకలిలో రవ్వలులు అంగ్లపరాసు సేలసహాయమునకే శత్రువులలో చాలమందిని హతమొంది విషయమును బడమగలిగిరి.

సి. ఎం. కె. వెల్సు తంతివార్తలు.

లాహారు మే 18:— బాలోసలో గొప్పయుద్ధము చాలా:— బాలోసలోయుట్టుక గొప్ప యుద్ధము జరుగునని నలగపడుచున్నది చాలమంది విలేఖన లంగీకరించియున్నారు. కొన్ని వెల్స్ లులుకొటలలో యుద్ధము ప్రారంభమైనది. దక్షిణమునుండియు వాయవ్యమునుండియు శత్రువులు నడుచుచున్నారు.

కడపవాయిల బోధకుల ఆదేశముల ప్రకారము.

౨౦ మైళ్లు అడ్డకొలతగలిగినట్లుగా ౧౦౦౦౦ బిళ్లుల కడపవాయిల బోధకులగలిగినట్లుగా బోధనా ఆవరణను రవ్వలులు తగులబెట్టిరి. ఆ డెయిలీ మెయిలుపత్రికకు తెలుగు విలేఖరి వ్రాసెను.

రవ్వను సేవలు

రవ్వనుసేలు జర్మను విలేఖిలో హా మార్గమునకును జర్మనిట్టాకకుమకును మధ్యకన్నలో హామార్గమును సందరించుచున్నారని వెల్లెట్రగుకు విలేఖరి ట్రెయ్యుపత్రికకు వ్రాసెను. నైస్యములు గింగి ఫింగిగుండుల మాత్రము పోగొట్టుకొని డూ నాకెట్టు రంగమునుండి వెళుకు బోవుచున్నారని వెల్లెట్రగు అధికారివార్త తెలుపుచున్నది.

టర్కీ

ఎ. ఇ. 2 అను జలాంతర్గామిని

టర్కీవారు ముంచుట.

లండను మే 19:— యుద్ధరంగమున ఎ. ఇ. 2 అను జలాంతర్గామిని మేము ముంచిపోమని కురువులు ప్రకటించిన విషయము సత్యమే. దానిమీద 8 గురద్యోగులు 2 క్షురకు నావికులు నుండిరి వీరిలో 8 గురద్యోగులను 17 గురు నావికులకు కురువులు పలుకొనిరి.

గవీరపిందూస్తానము

బ్రిటిషుఇండియా ధూమనా కాసంఘమువారు యుద్ధనిధికి నెలకు రు. ౧౦,౦౦౦ నిచ్చుట కంగీకరించుట. ఉద్యమండులము మే ౧౮:— వెల్స్ ఫోర్తనమువారిల ప్రకటించిరి నేను మొదటకొని ప్రతి నెలయును యుద్ధ నిధికి రు. ౧౦,౦౦౦ నిచ్చుటకు బ్రిటిషుఇండియా ధూమనా కాసంఘమువారు నీశ్వయించిరి ఇంచీకపురపురుగుగాన శ్రీ గవర్నరుగారికి తంతివార్తనంపిరి. అత్యుపారభాసోపేతమున : ట్టి వనాశ్యకకు నోకాసంఘమువారిని ఇంచీకపుర ప్రభువుగారికిని వందనములను చేలుపుచు శ్రీ గవర్నరుగారు తంతివార్తనంపిరి.

బాంకాయి

నీనుటపాలరు తెచ్చుచున్న ధూమనాక బాంబయి మే ౧౮:— మేనెల ౧౮ తేదీన నీనుటా బయలుదేరిన సాలనెట్టియను ధూమనాక కుక్రవారమునాడు దయమునకు బాంబాయి నగరమును చేరగలదని యూహించబడుచున్నది. దీనిమీద టపాలవచ్చుచున్నది. ౧౮గి గురు ప్రయాణికులుగూడవచ్చుచున్నారు. కార్నాకు బందరులేవుటా టపాలు దింపబడును. పుయాణికులు దింపబడుదురు. మరల మేనెల 22 వ తేదీన నీనుటాపు టపాలము ప్రసీకొని సాంనెట్టి యాడ కార్నకుబందరునుండి కింవారమునాడు బయలుదేరి నీనుటవెల్లెను. ఈకార్నకు బందరులేవు కర్నకాలములోగాని యువయోగింపబడు వాకులేదు ఈసంకల్పగ మిడియే మొదటిసారి ఇంత శిష్యుముగ నీలేవుకు వాడుటకు కారణమింపవత్సరము వర్షములు శిష్యుముగ ప్రారంభమగునని తలంచుట మేయని తెలియుచున్నది.

నర్తక పరిక్షలు.

కొంతమంది మాత్రము నెన్నమందుట. దొరతనమువారి తీర్మానము. బాంబయి మే 19:— లండను నర్తక సంఘము వారి పరిక్షలు బాంబయిలో జరుపుబడుచున్నది. ఈ సందర్భమున బాంబయి దొరతనమువారు ఒక తీర్మానమును ప్రకటించిరి. దీనిలో క్రింది సంగతులున్నవి. బాంబయరు మొత్తముమీద నీనియకు పర్వీకెట్టుపాత్రలకు నవ్వుచారు 887 నుండి 821 మందికి ఇగ్గిరి. పరిక్షలలో నెన్నమన్న వారిసంఖ్య 299 నుండి 288 కి తగ్గినది. సరైన పరిక్షనంధ్యులలేకుండ చాలమందిని పరిక్షలకురాని పుచ్చుమట్టు వీరలనలేమిచ్చుది. దీనికి సంబంధించిన అధికారులు మంచిచెడలకు యోచించి ముందు అర్హతలవారిసేవంపుటకు కోరుచున్నాము.

ఈపరిక్షలను గన్న మెంటువారి వాణిశ్యక శాకాలాధికారులు నడపిన బాగుండునని నూదించబడినది. ప్రస్తుతమెట్లు చేయుట భావ్యముకాదు ఇప్పుడున్న బహిష్కరిత శాకాలాధికారుల కార్యనిర్వాహణమును మీదచేసికొనూడదు. లండను వారి నర్తక సంఘమువారి, పరిక్షలకు బడుట, దొరతనము వారే కొన్ని పరిక్షలను యేర్పాటు చేయవలసినదని గూడ చూచింపబడినది. లండనునర్తక సంఘమువారు ఇప్పుడున్న

కట్టయలకున్న విలువ ఇక్కడ పంట చేసి ఇక్కడ వున్న పంటకుంద దని విద్యార్థి భావించి యిట్టి సాయము. ఈ భావముతో నేను (బాంబాయి నగర) యేకీభవించుచున్నాను.

ముల్కాను

కాటువాసమువారల కేసు.

ముల్కాను మే 19:— కాటువాసమువారల కేసులో ప్రత్యేక న్యాయస్థానమువారు 34 ను 35వ దిగుదల చేసి చిక్కు మీదగా తమ బంధిపోటు ఇంట్టుకు పట్టుట ముగ్గురు నేరములను మోపి ముద్దాయివాదమును 26 వ తేదీని విచారించుట.

బస్టిరసింగ్ కేసు.

ఈ కేసు 21 వ తేదీని విచారణ ప్రారంభమగును.

జన్నావారల బంధిపోటు కేసు.

అడివల జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు ఈ కేసును విచారణ చేయుచున్నారు. ఫిబ్రవరి నెల 26 వ తేదీ రాత్రి 49 గురు జన్నావారల బంధిపోటు చేయబడు ప్రయత్నించిరి. ఈ సంగతి గ్రామస్తులకు ముందుగా తెలిసింది గ్రామస్తులకు బంధిపోటు దారులకు పోరు జరిగినది. ఆంధ్రలో శోక బంధిపోటు దారులు హతమయ్యెను ఒక నికి గాయములు తగిలినవి. మొదట ఛార్జీ చేయబడిన 49 గురు లోను 40 మందిని విచారణ లేకుండనే విడుదల చేసిరి, నేడు మరల ముగ్గురిని విడుదలచేసిరి. తక్కిన వారైనా నేరస్థులను చేయబడిరి.

కలకత్తా

దేశీయ కేసుల వివాద కేసు.

కలకత్తా మే 19:— జోనెపు నికలనునకు మత్స్య కరమగు గాయము చేసినవియు బానుకలనునకు తిరిగి సహాయ పడెననియు, తేబడి కేసు నేడు మేజిస్ట్రేటు విచారణకు వచ్చినది. వీర్యును మరలనును గలసి గలభావరిగించిన కేసు న్నిను విచారణచేయబడి ముద్దాయిలవై దోషస్థాపనచేయబడినది. తేయాకరుకాణమున జరిగిన గలభాలో అబ్దుల్ సమ్మదను నతికు సంపాదించెను. కానిని సంబంధించియే ఈ కేసు వచ్చినది. ముద్దాయి ద్వయము నేరము లాన్వయించి. న్యాయాధిపతి మొదటి ముద్దాయికి రిజ్ట్ సంకల్పములను 2వ ముద్దాయికి 1½ సంకల్పములను కేసు విధించెను.

ఇంటి తెగయిదా.

కలకత్తా మే 19:— మేజిస్ట్రేటుగారు ముద్రలు ఇమాయగా ఎరుట పొందెను ఎస్. ఎస్. సర్కారు గారు డాక్టరింగు దీర్ఘాటికమివ్వవలె. ప్రధానకరుగారివిద తెచ్చి కేసులో ఈ విచారణకు 8 వారములకును నివారణచేసి ప్రతివాదపక్షమున బ్యాంకుగారుకొరి. నిరుతు డాక్టరింగులగు సర్కారు గారు ప్రైవేట్ నేడు, ఆను ఇంటి కొరి ఈయల్ల ధూటియాబ ప్రోక్షకు కుడివైపును అబ్దుల్ కరీం కుడి దిగువగానుయున్నది. ఈ ఇల్లువాసమోస్త్ర ప్రాధికారం కొన్ని సంవత్సరములకు పూర్వము మ్యూరిసికారిటీవారు నిశ్చయించిరి. ప్రతిపాటుకును న్యాయ 15 వ తేదీ మొదలు నెలైంబరు 10 వేదీ వరకు నాయంటకరును నికసింపగూడదనిగూడ వారు ప్రకటించిరి. అగ్రాజ్ కాలములోనూట. ఈ ఇంటి సర్కారు గారు కొని మ్యూరిసింబు ఇంజనీరుచేత పరీక్షచేయించిరి. అగ్రవరమైన జోనే అబ్దుల్ కరీం జనరలుగా అభిప్రాయమునగూడ తెలుసుకొందు ననియును గూడ నీయుత్తరపును రద్దు చేయవలయుననియును సర్కారు గారు దాంతుగాని కొరిరి. అబ్దుల్ కరీం జనరలుగా సర్కారు గారి కనుబాలమున అభిప్రాయమిచ్చిరి. అయినను దాంతు గారు ప్రకటన రద్దుచేయలేదు అందువై సర్కారు గారు డాక్టరింగు జోనె దీర్ఘ కమిషనును సబుజ్జీ దీర్ఘ రజస్థానునకు దాంతుగానివిద దీర్ఘజస్టిలు మునము రజస్థానునకు యస్. జి. ఆర్. విశ్వగుణవిరుట దావాచేసిరి ఈ కారణములవలన ఈ దావా హోర్టో కేలమార్చు గూడదని హోర్టోవారు దాంతుగారి కుత్తపు జాగచేసిరి. ఈయుత్తరపును కోర్టులో దాంతుగారు డాక్టరింగు మ్యూరిసికారిటీ ఛయర్చు అసంగతిగూడ వారు యదహరంపలేదని బక్షండుగాను చెప్పిరి. 15 రోజులవరకు జడ్జిగారు వాయిదా యిచ్చిరి.

గార్డెన్ రోడ్ బంధిపోటు కేసు.

కలకత్తా మే 19:— గార్డెన్ రోడ్ బంధిపోటు కేసులో నేడు సాక్షులలో బండిపోటు వాడికకు కోర్టుకు హాజరై సాక్షుమిచ్చెను.

ఒక బంధిపోటు.

కలకత్తా మే 19:— అల్లిపురముజిల్లా పోలీసువారి క్రిందిసంగతులు తెలియజేయించి: 18 వ తేదీ రాత్రి జంతా బయి నాగోరులో దయాయచంద్ర హోల్లూ అనువారి యింటిలో నొక బంధిపోటు జరిగినది. ఇరవధుకుడు దుకాణదారుడు. పది యేనుకంది దొంగలు, అర్ధరాత్రి 3౪ పెరిటిదాని ఇంటిలో దూరిరి. ఇంటియజమాని కన్వస్దాదగు సర్కారు హోల్లూను, వాని భార్యయు, కలలుమున్నగువారిని తీసికొనిపోయి ప్రక్క యింటి తలదాచుకొనిరి. దొంగలు దయాలని, అతిభాగ్యును కొట్టి కొన్ని నగలను కొన్ని దస్తావేజులను పట్టుకొనిపోయిరి.

సప్తానాలో జరుగుట

కలకత్తా మే 20:— ప్రజాసాహస సర్కారు ఆరు వారి ఇంటిలో ఒక దొంగతనము జరిగినది. వీరిది సప్తానా గ్రామము నివాసము. ఇది కర్షిగాము తాలూకాలోనున్నది. పోలీసుస్టేషను రైలుస్టేషను ఒక మైలుదూరములోనే యున్నది. 20 మంది దూర ఇట్లోని వారిని కొట్టి 700 రూపాయలను దోచుకొని పోయిరి. క్షేదచిన మూడు మామలలోనూ, ఇక్కడ బంధిపోటు జరుగుట కిది మూడవసారి.

ఒక విద్యార్థిని పట్టుకొనుట.

పాల్నా బంధిపోటు నేరము సందర్భములో కలకత్తా యూనివర్సిటీ కాలేజిలో ఎం. ఏ పరీక్షకు వచ్చుచున్న ఆరుకోట్ లాహిరిని నిన్న సాక్షుకాలము బోగోలో పట్టుకొనిరి. ఇరివరకే నేరములో రంగును పట్టుకొనిరి.

ఒక రివాల్వరు

నెట్టులో దొంగట.

కలకత్తా మే 20:— ఒడ్డిబట్టి పట్టణములోనిటీసె, ఒక వెల్డెలో నొక రివాల్యరు దొంగకది. ఇది ఆమెరికాలో చేయబడినది. రివాల్యరు తోటలలో నుండెను. అల్లిపురము పోలీసు వారిది విషయమై, విచారణచేయు చున్నారు. కమగట మారు స్త్రీయకమిద వచ్చి అల్లడేసినవారు దీనిని హతకని యందురని చెప్పుచున్నారు.

లాహోరు

లాహోరు కుట్ర కేసు.

లాహోరు మే 19:— నేడు పదింటిలకు విచారణ మరల ప్రారంభమైనది. 6౩వ సాక్షి నీతారాం రిజ్ట్ పిటరుల కమ్మిగట్టు యజుపు పరచెను. జగతి సింగును ఇమరుసింగును పేరుతో కర్నూరింగును హరనామ గాగును పేరుతో హరనామసింగును సర్వోదాధ్యక్షు అశ్వకదళమువారి మైదానమునకు వచ్చి రాజగ్రోహమును బోధించి తమ పన్నాగములను తెలిపిరి ఆశ్వకలగు రిజ్టారు గండాసింగు భక్తసింగు కర్ణాణసింగులను సజినపైకెత్తు సాదరుదినను సాక్ష్యమిచ్చిరి. ఈ రాజగ్రోహము లాహోరు యువన్యాసములను గూర్చియు, వీరిని మగ్గిరిని పటాలమునందుండగ నే పట్టుకొనటను గూర్చియు సాక్షులు వివరించి చెప్పిరి. పట్టుకొని వారి సాక్షులను పరీక్షింపగా గాదగు సందేశ ప్రతికా ప్రతియేటి దొంగకది అని చెప్పిసాక్షులు ముద్దాయిలను గురుంచిరి కపర్థలాలో జరిగిన కెండ్లినిగూర్చియు ఆ కెండ్లికి ఆరుసింగు వచ్చిటనుగూర్చియు ఆ ప్రాకరు ఆమానింగు నకు బంతుకుడును గుమాస్తామునకు హరనాసింగు సాక్ష్యమిచ్చెను రెండవపరవాసందుడు అంబాలాగోనున్న ఆర్య సమాజముంబిరమున గతవంబున వెలలో కొంతకాలముండెననియును దిరిమిలారతకు వారాయణధానుతో కలుసుకొనుచుండెననియును గుమాస్తాతో దరుసింగును చెన్నపురిని వాసితుగు పి. టి. గోవిందరాస్త్రియను వారాయణధానును చెప్పిరి. మేముకొన్ని మంచములను ఆరుసింగునకును వార్తారామునకును విక్రయించితిమని సుఖ్కలాల గోఖల్పండు అను గుకాణదారులు చెప్పెకోర్టులోనున్న మంచములను గుర్తించిరి. దీర్ఘాటి నూపంతుండెంటు లితుగాలు హయా కుఖానుగారి యుత్తరపు ప్రకారము బంధిపోటు దారులతో చేరి వారిగట్టు రైటబెట్టి పోలీసుచారుడు క్రిస్టాసింగు విభులముగ వాక్యమిచ్చెను” ఆశ్వకలను నాకు జూలియు నగు బల్యం సింగున నకవిద్యారా నేను ముద్దాయిలనవపును సంపాదించితిని నేను వారి పన్నాగముల కన్నిటికిని సరియైన యాలోచన చెప్పటయేగాక వీరందగు నొక్కచోట నున్నపుడు పట్టుకొనబడు పీలగుగట్టు బంధిపోటులను చేయుటకుగూడ వారిని హెచ్చించుచు సలహా చెప్పెనుంటిని అని అతడుచెప్పెను వారు బాంబుల నెటులచేసిరో ఆయుధముల నెటులసంపాదించిరో మొదలు 21-2-1915 న క్షయించి

తరువాత 19-2-15 ననే విషయము జగపుటకు వాచేర్చుచి అందుల మదాదరుడండి జనులను పోగుచేసుకొని రమ్మని వారు తిన్నెటులబంపిరో అటులేనుమయ్యలనుపోగుచేసి లాహోరునకు తీసుకొనివచ్చుటకు వారనేకవోట్లను సందేశముల నెటుల బంపిరో ఈవిషయములనన్నిటి కిడు పోలీసువారి కెటుల తెలుపుచుండురో ౧౫-౨-౧౫ తా. చివ్రితంతివార్త పోలీసువారి కెటులచేరినదో ౨౨-౨-౧౫ వారీ ముద్దాయిలలో 2గురిని గామలనందిగృహమున నెటుల పట్టుకొనిరో అతడు వివరించెను. జయల్లారు వాలాసింగు ముద్దాయిలకు తెలియకుండ నిగంతరము వాకు తోడునీడ గానండి నా యుద్ధమును కొనసాగించుచుండెని అతను చెప్పి ముద్దాయిలలో ౨౫ గురిని గురుతించెను.

పంజాబు చీఫ్ జడ్జి

గౌరవించుచు విందుచేయుట.

లాహోరు మే ౧౯:— సర్ జోనాల్లు బాల్ఫూరు, గారు లాపంబాబు చీఫ్ జడ్జిపదవిని స్వీకరించుటకై వచ్చిరి. ఆంధ్రచేశ వీరిని, వీరిభార్యను గౌరవించుచు నేటి సాయం కాలమున రాంభూజడత్తువాదరిగారు విందుచేసిరి. ఈ విందుకు చాలమంది దయచేసిరి. కడచిన సోమవారమునాడు, ఆనరబిలు షాహీగారిష్టే వింకోచ్చిరి.

సిల్వర్

సర్ ఎవ్వర్డు మెకులాగనుగారు.

సిల్వర్ మే ౧౯:— సహకారవిషయవిచారణ సంఘము వారి పనిముగియుగానే సర్ ఎవ్వర్డు మెకులాగనుగారు మరల పంజాబుకొంతకమువారికి ప్రధాన కార్యదర్శిగా నుండురని తెలియుచున్నది.

అధికారులకు వచ్చిన తంతివార్త.

హిందూదేశపు మంత్రిగారు పుపుట.

సిల్వర్ మే 19:— సర్ జాను ఫ్రెంచిగారిల్లు తెలియ చేయుచున్నది:— లాహోర్ వైపున మరల ముదటి నేరు మరలంత జమును కలిగినది. లాహోరు నెదురుగ నున్న కందకములను మనము పట్టుకొంటిమి. చాలమంది జర్మను సైనికులు ధమంతివామే మనకు లొంగిపోయిరి. వీరు లొంగి పోవుటకు వైయత్నించుచుండగా మరల ఫింగులకును జర్మను ఫింగులకునుమధ్య తగులుకొనినాశనమైపోయిరి.

పాటుసాన్న్ ప్రాంతములందు పరాను సేలు ముందుకు పోవుచునేయున్నవి. ఈజరుకాలులకు పదమిటిభాగమున తామాక్రమించుకొనిన స్థానములను పూర్తిగ వశపిచెట్టి, జర్మనులు తెలిసోయిరి.

గలిషియానడమటిభాగమునుండి గుస్సానాగ సేలను వెనుకకుసరలించుకొనిన విషయముగురించి ఇల్లుప్రకటించిరి. ఫ్రాన్సు జెల్లియము గజరంగములనుండి జర్మను లిక్కడకుచాలల మంది వైనికులను త్రిసి కొనికచ్చిరి. ఇందువలన కార్యేతియా ప్రాంతములంగ, గుస్సానా ముందుకు వెళ్లేకపోయిరి జర్మనివారికి చాలమంది క్రొత్తవైరి కలుకుడ వచ్చియుండుటవలన, ఆసలు మేము బుపరచు కొనిన స్థానములనుండి వెనుకకు మరలలసి వచ్చినది. కాని శత్రువులేవ్వరు మన నేనాముఖమును ఛేరుచుకొని పోలేరు. చక్కగ మనసేలను వెనుకకు మరలించుకొంటిమి. శత్రువులకు చాల నష్టము కలిగించితిమి.

మూడవ సేన సాను, పాకంటల దగ్గర నిర్ణీతమైన ప్రదేశమునందున్నది. పూర్వ ప్రదేశము కంటె ఎక్కువ ప్రదేశము ఆక్రమించుకొనినది. దింసహామున కొంతసేయున్నది. ఈరండు సేలు ఏకపంక్షిలోనికి వచ్చుటకు కార్యేతియా కొండలనుండి మేము వెనుకకు మరలలసి వచ్చినది. మే 14 వ తేదీని ఈయేర్పాటు జరిగినది. తూర్పు గలిషియాలో మేముశత్రువులను వెనుకకుద్రోసికొనిముందుకు పోతిమి. క్రిస్టరునది మీద 100 మైళ్ల సేనాముఖములోను ఆస్త్రియా సేలను ఓడించి చాలనష్టముక్రలిగించితిమి. ఇటలీ గాజుగారు, దొరణిసమునారును ప్రజలను ఇటలీయుద్ధమున దిగుట కేకగ్రహముగ అంగీకరించుచున్నారు. అందుచేత ఇటలీ యుద్ధమునకు దిగినదనే చెప్పవచ్చునని ఇటలీ దేశపు ప్రతికూల వాయుచున్నది.

ట్రెమున్సు మిలిటరీ విశేషము చెప్పెసంగతులు

మే 1౯వ తేదీని ట్రెమున్సుమిలిటరీ విశేషముకు ప్రామ్మ ఉత్తరభాగమునుండి వ్రాముచు ఇట్లు తెలియజేయుచున్నాడు:— 37వంత ప్రేముకు పదార్థములను ప్రయోగించి, జర్మను

మల కందకములకు భృంశము చేతు జాలము గనుక రాత్రివేళ భృంశములతో జర్మనలను ఎరించుటకు నిశ్చయించుకొంటిమి. భృంశము కాకలమునది పరిగ్రహించి తీరముగభిరంగులకు చేయుచుంటిమి. దీని కలవ జర్మనలు తమ కందకములను గడించుకొనుటకు పాతుకొనిన ముండతీగల కంచెలు అక్కడక్కడ భృంశ మైనవి. అప్పుడప్పుడెవరైనా ప్రేరి బ్రహ్మాండమును భృంశములుదేరుచుండెను. 70 మొదలు 800 గజములవరకు పెద్దలుంటు. కిచ్చెను బర్మకు మధ్య సెరించుటకు ఆగోచించితిమి. రాత్రి 11-80 నిమిషములకు, మేము ఎరించుటకు ప్రారంభించితిమి. సన్నలతో రెండు నగసుల కందకముల మీదపడితిమి. ఈ దానిలో నుండి హిందూదేశపు ప్రాంతముల జర్మనలను చుట్టుకొని ఎవను వెళ్ళుననున్న కంచెలు మున్నగు అడ్డములను నీకి సారవేసిరి. 8 గంటలకు మన పవతానిక జర్మనల పెద్దలుంటు వెళ్ళుననున్న కందకములను ముట్టడించి 1400 గజముల దూరమున పట్టుకొనినది. రెండవ కందక పంక్తిలోనున్న జర్మనల కంటే చాలమంది పడి ముందుగపోయి నలక సెరికులున్న కందకములనుకూడ పట్టుకొంటిమి.

బర్మా
సుప్రసిద్ధులగు ఉద్యోగులు.
 రణంగుడు దెబ్బలు తగులుట.
 రంగూను మే 20:— రెవ్వు నెలలు దెబ్బలు. డి. డి. గారికి, రెవ్వు నెలలు పి. లో నెరుగున గారికిని నిన్న యుద్ధములో దెబ్బలు తగిలినవి. వీరధ్వ బర్మాలో సుప్రసిద్ధ ఉద్యోగులు.

ఒక పెంచికెప్పిన తన భార్యను జంపుట.

ముద్దాయి మొక్క వామ్యాలము.

భార్యయొక్క అవ్యాజప్రేమ.
 (ఫ్రెంచి వైద్యములో 11-వ ముస్సాగు పటాలమునందు హేరెల్ అనునది కెప్పియగా నుండెను. ఈ పటాలము కో. పేలో గుండగా ప్రీ అడ్మినిస్ట్రేషన్ లో పాటుండరాదని ఆజ్ఞాపించెను. భార్యను ఇంటికి వెళ్ళవలసివని ముద్దాయి ఎంగోదూరము బలిమియకొనెను. ఆమె వివరము. అందుచే నెనిమిటి పెండానును జరిపివేసెను. ఈ కెప్పియ విచారణ చేసెను నగరమును ఎప్పుడూ కోర్టులో నధ్యక్షుడగు క్లౌలు బాక్స్టోగారి యెడట జరిగినది. ముద్దాయి పక్షమున న్యాయవాది ప్రా:నులో సుప్రసిద్ధ గడించిన మేటర్ హెర్బెర్టు గారు. న్యాయాధిపతి ఈ విషయమును నీవేమి చెప్పకొనెదవు అని హెర్బెర్టు నడుగగా ఆతడులేచి, నిలబడి ఏమో చెప్పబోవుటకు ప్రయత్నించెనుగాని నోటనండి మాట రాదయ్యెను. “మా పాత్రే ఫెం-మా పాత్రే ఫెం” నాప్రియమయిన భార్య-నాప్రియమయిన భార్య” అనుమాటలు మాత్రమే మున్నుమగా కొంతసేపటికి వినిపించెను. కోర్టులోనున్న వారందరికిని ముద్దాయి స్థితి జూచినప్పుడు విశేషమయిన సానుభూతి యుదయించెను. ఇట్లు కొంతసేపయి:పిమ్మట కెప్పిన్ హేరెల్ మనస్థిమమును దెచ్చుకొని ఈ విధముగా నడిచిరి.

భార్యయొక్క బలవంతము.

ఇది వాతవ్య కాదు. నేటివీరవి భూమి గా ఆవాలోచితముగా జరిగినది. కడచిన పదిసంవత్సరములనుండి మునాసికధర్మము నెట్లు నిర్వహించగలవా యను విషయము నాకు నింతవరకు గలిగియుచుండెను. నాభార్య ఒక్క నిమిషమయినను తన్ను కదలి వెళ్ళవలదని నా ప్రాణమును కొరుకుచుండెను. ఆ వెకెన్నో విధముల బోధించితిని. నెమ్మదిగా మనస్సును త్రొక్కివదిలితిని. ప్రయత్నములతో నిర్భక్తమయ్యెను. నేంటికి ఆలస్యముగా నెప్పుడైన వెళ్ళితి నని పాపము నాభార్య తల్లి డిలుచుండెడిది. కొన్ని సంవత్సరములు తెడరించితి. లాభము లేనయ్యెను. ఒక గోషాన వాపయిన బోకుండ నన్ను గదిలో వెట్టి తాళము వేసి లీగమును తోటలో పారవేసెను. నాగ్రహాచ్చిద్రములు బయట పడకుండ చాల కాలము దాచివెట్టితినిగాని నాత్రైధికాది కర్మలు కీలకములు తెలిసినవి. నేను దోగ్గమునకు రాజీనామా నొసంగవలయునను కొంటి కాని నాపెద్దా మందుకును ఒప్పుకొనలేదు. నాకనవ్యామృతప్రేమ ప్రభుత్వాని నుడువారములు దక్షి

ణమున గడచితిని. అప్పుడప్పుడు నాభార్యతో రచ్చమరింత ప్రబలింది. నేను నెప్పుడును పరిసర భృంశములంటిని. నా భారణ తేలి నెం టు నో నే. మామకొనవలయునని వాడులేదు. క్రాసును సంపాదించవలయునని నా యాశయము. నా కోరికల కన్నీంటికిని ఏదో యొక అడ్డము నా భార్యచేయుచుండెడిది. అయినను ఆనెను నే సతీతీరముగా ప్రేమించితిని.

న్యాయాధిపతి:— నీయింటి తగవు తెల్లప్పుడు నిన్న విధముగా వాదించునడగా నీ న్యాయ భర్మను నెట్లు న్యాయముగా నిర్వహింప గలిగితి? నీ క్రింది న్యాయోగి నా యాజ్ఞా నల్లంఘించినచో ఊరకుండెడివాడవా?

ముద్దాయి:— ఈ తలంపు నా కోరిక నెవరూతముగానుండెను. ప్రతి రాత్రియు నాగ్నివాదములతో మాకిద్దరి కిని కలిసావుచుండెను. ఒక్క పర్యాయము రెండు రాత్రులు నాకు నిదురయే లేదు.

న్యాయాధిపతి:— దీనివరకు 13 వ తేదీన నీ కర్మలు గారి సలహా నెందు కనుగలేదు. నీ మృగమును వాతని కెం దాకు నిప్పి చెప్పలేదు. ఆయన నీ కుపనాగయిన కలహా నొసంగియుండునె.

ముద్దాయి:— అటులనే నుక సోయినందుకు నా జీవిత కాల మంతయు నుభించెను. నే నీ స్థితికయి అభ్యుదయి చున్నను, చిట్టచివర కామె వెలిసికొన కలగ ను. ఆతను కలిగియుంటిని. కన్నులు గాదు. ప్రతి మనఃశుభును సంపాద్యులగుటలను దాచి యుండుకొనుటకు నున్నించును. అబ్బా! ఎంతయునుగా ఒక్క కష్టపక్షపరమమును గురించి సోరాదుచుండిన నాము!

వాకల నిగ్గర తిగునయిండెను. నాకన్నులు ఒకరినొకరును ఆమెకు కదిలిపోచివెళ్ళుచుంటిని. ఆ వెకెన్నో దామె యిట్లనెను “నేను నిన్ను కోరినెనుగా కదలివెట్టి వెలిగిండున కయి నిన్ను నీ కన్నులు కోరుకొన్న అనేక క్షేమములు నేనల మన్యాయును.” నీవు “వెళ్ళెదనా లేనా” యీ తిగి నేను ప్రశ్నించితిని. “వెళ్ళెను” అని ఆమె ననెను. నాకు ఒప్పుతెలియలేదు. తుపాకిని యల్పితిని”

న్యాయవాది:— నాకన్నుల గారి వాదన అన్యుతముగా నుండెను. అతనికన్నులు, భావనాభి:ము శేషభక్త్యైక్యము, న్యాయాధిపతిని, ప్రేక్షకులను హాసములగా చేసెను ముద్దాయిమీద ఆశంపించుడిన నేరములు వాత్యై, అవాలోచిత వాత్యై, రెండును కొట్టివేయబడెను.

సభాసభులు తీర్పు చెప్పబడినప్పుడు కరతాహాధ్యులతో దమ సంకలపమును వెలిబుద్ది.

భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములు

బరంపురములో గౌరవనీయులగు పానుగంటి రామారావుగారి యుపవాదము:—

బరంపురములో వ్యాంతులొంగులలో జరిగిన సభయందు శ్రీ వారీయపవాదమును వేసిరి:—

ఈదేశమును భాషలనుబట్టి రాష్ట్రముల నేర్పజుటకు చేయవలసి అత్యవసర సంస్కరణములగా నొక్కటి యని చెప్పగలను. రాష్ట్రీయస్వరూపాలన మొనగుటకు, అందే ఈ సంస్కరణ మనస్థింపబడవలయును. హిందూదేశపు ప్రస్తుత రాష్ట్రములు అవాలోచితముగా నిర్మింపబడినట్టివి. నిశ్చితగా ప్రయిమలవరి కొన్ని కొన్ని భాగము లప్పుడప్పుడు ఈస్ట్రీయా కంపెనీవారికి వశమగుచున్నవై. వారికి సామీప్యమునను భాగములను వీలునుబట్టి వారు కలహుకొనుచున్నది. ఆ గూ భాగములందలి ప్రజలు వేరభాష వారినియు, వేరజాతివార నియు, వారప్పుడు పాటింపలేదు. ఆవిధముగా నేర్పడిన రాష్ట్రములు నేటికిని మార్పులేక నిలబడి యున్నది. దేశమును విభజించి రాష్ట్రములను నిర్మించు వ్యవహారములలో భాషను పాటించవలయునను మూత్రము ఈ నిశ్చయలలో పరిణింపబడుచున్నది. అట్టి విభజనము రాష్ట్రములనునకు సహాయకారి యగుటయే గాక జనుల నొక్కటిగా కలిపి వా యభివృద్ధికి బాలతోడ్పడును. దేశోదయ విషయమును “నాకు తెలి గాలితో అసమానముగా కట్టబడియున్నాను. అందుచే వా యభివృద్ధి కెట్టి యన కాశమును గలిగియుండలేదు” అని హాస్యించి ప్రభువు నాడివి యుండెరి. ఆంధ్రమును అదే ధముగా అంగలతో జతపఱుంబని భాష నొందుచున్న మని చెప్పును ఆంధ్ర రాష్ట్రము కావలయునని కొలుకొనుచున్నాను. వారు విద్య యందు ఉద్యోగములయందును గౌరవవృత్తులయందును వెలక బడి యుండుటయే ఈ యభిలాషను గారిండు.

ఉరియాల విషయమును ప్రసంగించుచు గానారాయణం గారిట్లనెను:— విశిష్టి మంత్రులతో వసీయముగా నున్నదని వివరమున్నాను. విారు ఉన్నత స్థితి నుండున్న జాతి వారితో అసమానముగా కట్టబడి యుండుటయే గాక విజాతివారనుండి గూడ చీకబడి యున్నాను. విజాతివారి: జీవమునకట్టబడి యుండుటయే విారు విదవీయబడి యున్నదని గూడ విారు మొఱవెట్టుచున్నాను. విద్య గుండు, రాజకీయభూభివృద్ధియందు విారు వెనక్కిడి యున్నాడని మొదలగాలన్యాయము కలదని నేను నమ్ముచున్నాను. ఒరిస్సా ప్రజలతో పాటు ఒక్క రాష్ట్రము క్రిందకుండవలయునని విారు కోరికనుగలిగి యుండుట సమయునకేమిదో ననుచున్నాను. ఈయధ్యంతరము యూరపుదేశపు గాజ్యములు భాషా ప్రయోక్తములుగా మార్పుచు ని నాకలంపు. భాషనుబట్టి రాష్ట్రములను నిర్మించుట ప్రజల గాజ్యభావనృద్ధికి నోడ్పడును. మహాబలరా, మహావిభావములన్నియు వారి భాషగా నుండెను. ఆ భాషకున నే తలపులు ఒకరినొకరి యింకొకరికి తెలియజేయుచున్నవి. భాషయే జాతికలంకము నైత్యముగా జేయును భాషలోనే జాతియొక్క ఇతిహాసములె యు ఇబ్బడి యున్నది. భాషయే జాతి గూభియమునకు మూల గుం. భాష సంఘము నొక్కటిగాజేయు మహాబంధము. దాని నుచ్చరించుచాలితో కది అన్యోన్యవాత్సల్యమును వెంపొందింప జేయుచున్నది.

ఆక్షేపణములు.

ఇట్టి భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములను గూర్చి యాక్షేపణలు జేయునగా కొన్ని కష్టంబులొచ్చి చివ్వి నిర్మింపబడవలసి వచ్చునని అనగా బహుస్వల్పముగా మాటలాడు భాషలు సంకల ముండుటచే వారిని రాష్ట్రములందుట ఆకర్షకముగా నని, అందుచే అపరిమితమైన వ్యయము చేయువలసి వచ్చునని, ఇట్టి నిర్మాణము హైదరాబాద్ మొక్కయిన కాటంక మగునని చివ్వి వెద్దరాష్ట్రము లెప్పటికిని మనదేశమందుగలవు పశ్చిమోత్తర పరగణాల వైశాల్యము 1,64,989 మైళ్లు బర్మా యొక్క వైశాల్యము 2,56,788 మైళ్లు కాని ఆస్సాము యొక్క వైశాల్యము 52,959, దేశోదయయొక్క వైశాల్యము 1,32,25 చదరపుమైళ్లు నుట్టులే. యూరపుభాషములో సగముభాషు రసాన్యూ హుస్వల్పరాజ్యములై యును. రాష్ట్రములు చివ్వి నెదవిగానుండుటగా కష్టమేమియునుండని చివ్వి భాషలన్నవో అన్ని రాష్ట్రములు కావలయుననుచు. గాని అనామని అనానా గాని లేరు. కొద్దిమందిలన మాటలాడు భాషల నెక్కువందలనొకటియేలేదు. ఇప్పుడు దేశములో నున్న ముఖ్యభాషలకట్టి మకములు రాష్ట్రములు నిర్మింపబడినోహును. ఇప్పుడు పండ్రెండు రాష్ట్రము లుండగా అన్యకపక్షనాకులగును. అనామమున్నదని బుజువుచేతుబడినప్పుడు వ్యయచికిమను ఆక్షేపణములో పట్టుత్తముండకు విభజనమనవరమే ఖగ్గులెక్క పెట్టెగాను. ఒక చివ్వి పాటి రాష్ట్రముండుటలన రానిర్వీకగా:భివృద్ధికి దీసికొనిరాక మ్ము. దానికలకలగు అధికలాభము పాలనావ్యయములను వినియుండును. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములు హైదరాబాద్ యాభివృద్ధికి భంగకరమగుటయు నిజముకాదు. రాష్ట్రములు కొన్ని హెచ్చయినను ప్రాలు వారేయును యొప్ప:తనకుగా చేయి. అదిగాక భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములకలన రాష్ట్రీయ బలము, జాతీయబలమున్నది కాకలను. ఈయక్షేపణము లాక్షేపణములుగావు ముముభాషలనుబట్టి రాష్ట్రము కావల యని అంగీకరణమును.

ఆంధ్రము దేశపు దొంగతనము.

వివిధపక్షముల సంఘమేర్పడుట.

లండను మే 17:— అన్ని సంఘములవారును కలిసిన పరిశాలక సభును యేర్పడుననియు అన్వీత్యు గారితో ముగ్గురు యూ రునిష్టనాకులు కలిసి మాట్లాడినయు ఎవరి కుకి యేహో వాలియ్య బడెనో నిర్ధారణ తెలియలేదుగాని, వాళ్ళు, బోనుల, అస్తియ చాంబరులను, నిర్మిత్త దర్శిప్రభువు గార్లు మంత్రి క్లయ్యులో చేరు దురనియు, వాల్డేను ప్రభువు, హర్మన్, బెర్నెట్ గార్లు రాజీయచ్చదనియు, ఫిషరు ప్రభువు ప్రభువుగూడ రాజీయచ్చదనియు చప్పులు గాన నొకదేశ సంఘముగా నడిగిపోయినయు, మంత్రికలమున మాత్రమునుగియు వాళ్ళు గాను ప్రభు ప్రభువు అందరియు, ఇప్పుడు తియలో వాళ్ళు ట్టి చెప్పకొనుచున్నాను.

నాగరపువస్త్రప్రదర్శనశాలయం
గొప్పగొప్పవారిచేవేనవేలు

దియ్యబడినవతకము.
యోగ్యతాపత్రములుపొందిన

అమృతాంజనము అన్ని నెప్పలకు పరమామృతము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతశబ్దమాదినిగల

మాయనుందుగాదు.

ప్రతియింట నుండ వగినది.

వేలకువేలు సీసాలు విక్రయము.

అన్నిచోట్ల విక్రయింపబడుచున్నది.

నకలుమందులవలన మోసముగలుగును

పంచభాష చీటి చూచి

కొనిన మోసముగలుగదు

అమృతాంజనము

అంజనశబ్దమంతమునగల

నకలునుందుగాదు.

తలనొప్పులు, వాయువునొప్పులు, పార్శ్వ

పునొప్పులు, కీళ్ళనొప్పులు, పక్షవాతము,

వాపులు, గాయములు, పుండ్లు, దగ్గు

వీని కన్నిటికి అమృతమునంటిది.

చక్కని డబ్బీలో సహా

సీసానికి 8 అణాలు.

వాడని వారుండగు.

దంతచూర్ణము

చంటికొన్నలకు మంచిపాడుము. నునానన
Xలిగియుండును. వెల స్వల్పము.

డబ్బీ 1-కి వెల 0-2-0 మాత్రమే.

దంతశూలహరి

నొప్పిగలచోట దూదిని మందులొత్పి

పెట్టిన నొప్పిని వెంటనేమాన్పును.

సీసా 1కి వెల 0-8-0 మాత్రమే.

జీర్ణరసాయనము

ఆకలిలేకపోవుట, అగ్నిమాంద్యము,
మలబద్ధము మొదలగువానికి మంచిమందు.

25 మాత్రలుగల డబ్బీ 1కి వెల 1-4-0

గజ్జికెలైలము

చిన్నపిల్లలకు మంచిమందు. ఈలైలము
నాలుగుపూటలురాచినతప్పకపనిచేయును.

డబ్బీ 1కి వెల 0-3-0 అణాలు.

పగుళ్ళకు లైలము

అతికాళ్ళు, అజీచేతులు, చర్మము,
కారకమువలనను శీతగాలివలనను పగిలిసిరు

కారుటయు, జలపుట్టుటయు సంభవించును.

ఈలైలమును రాచిన పగుళ్లమాని జిల

పోయి మంచిచర్మము రాగలదు. పగుళ్ళ

నొప్పియు నయమగును. స్వల్పక్రయము.

వెల డబ్బీ 1-కి రు. 0-6-0. వి. పి. వేరు.

మోహినీ లైలము

మెదడుకు, కండ్లకు చలువజేయును. వెం
డుకలు నునుపుచేరును. కురులు పెరుగును.

5 తులముల నూనెగల సీసా వెల 0-12-0.

మూలశంకకు లైలము

మూలశంకవలన ఆసనమువద్ద చర్మము
లావుబాని మొలలువర్పడి యమిత బాధగలు

గును. డబ్బీ 1-కి వెల 0-12-0 మాత్రమే.

కలరా మూతలు

కలరాతగిలినవెంటనే ముందుతీసుట ఆప
శ్యకము. కలరాకు బహుశ్రేష్ఠమైనది.

12 మాత్రలు డబ్బీ 1-కి వెల 0-6-0.

తేలుమందు

ఈ మందును కుట్టినచోటరాచిన బాధ
మాయమగును. ప్రతియింట నుండదగినది.

సీసా 1-కి వెల 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

వజ్రగుళికలు

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు, రక్తవృద్ధికి,
శక్తికి, వజ్రాయుధము.

20 మాత్రలుగల డబ్బీ 1కి వెల 1-0-0.

రోమహరి.

ఈధన్యమును సిటితో గట్టిగా కలిపి
పట్టించిన, రోమములు రెండు నిమిషముల

లో మొదలంట రాలిపోవును. దీనివలన

చర్మము నలుపెక్కదు. మంటయుండదు.

డబ్బీ 1-కి రు. 0-8-0. వి. పి. లో 0-12-0.

తామర లైలము

తామర, లీల, పిడుగుగడ్డ, దురద, రసి
కారుట మొదలగువాటికి మంచిమందు.

డబ్బీ 1-కి వెల 6 అణాలు మాత్రమే.

జ్వరహరి

చలిజ్వరము, విడుపుజ్వరము, మన్యజ్వరము
మొదలగుసమస్తజ్వరములకుదివ్యవృద్ధము

సీసా 1కి వెల 0-12-0 అణాలు.

కర్ణశూలహరి

5,6 బొట్లను చెవిలోపొసిన బాధతగును.
మంటయుండదు. త్వరలో మాన్పును.

సీసా 1కి వెల 0-6-0 అణాలు మాత్రమే.

సుఖభోగి మూతలు.

కొరుకు సవాయిమేహములకు ఈమూతలు
బాగుగ పనిచేయును. వీనిని తీసుచువుండు

వడినచోట సుఖభోగిలైలమును రాయవల

యును. ఇవి రక్తశుద్ధికి మేవాకారక బా

ధ్యములకు కూడ చాల ఉపయోగకారి.

20 మాత్రలుగల డబ్బీ 1-కి వెల రు. 1-0-0.

సుఖభోగి లైలము

డబ్బీ 1-కి రు. 1-0-0. వి. పి. సహా 1-4-0

అన్నివిధముల ప్రధాములకును, కొరుకు

పుండ్లకును ఈలైలము ఉపయోగించును.

ఈలైలమును రాచిన పుండ్లు మానును.

లోపలికి మూతలను తీసవలయును.

అమృతాంజనము డిపో, టి

౧౦౬, ఫేరిరోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

తే. ౬, తంబుశెట్టి వీధి, జార్జిటౌన్, మద్రాసు.

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTERS AGENCY).

THE GREAT EUROPEAN WAR.

GREAT BRITAIN.

The Political Situation.

LONDON, May 19. "Nothing settled" "Anything may happen" sums up the newspapers review of the Political situation. The "Daily Telegraph" asserts that Lord Fisher's resignation has not been accepted. The "Times" says that nothing is likely to be decided till the Unionist leaders have obtained support at the meeting of the party. The "Daily Express" states that Lord Milner may join the Ministry. Speaking at Wigan Lord Derby said that nothing was farther from his wish than a coalition Government.

The King At Glasgow.

Inspection of Clyde Works.

LONDON, May 19. King Georges spent eight hours on Monday and another eight on Tuesday inspecting the works on the Clyde.

Review of Troops and Visit to the Wounded.

His Majesty also reviewed the troops at Glasgow and visited the wounded in hospital.

Message to Fairfield Workers.

Replying to a resolution passed by Fairfield workers the King has sent a telegram expressing his satisfaction at their determination to deal with Government work most efficiently and rapidly, adding that this will strengthen the nation's confidence in ultimate victory.

Lord Kitchener's Statement.

The Supply of Ammunition.

LONDON, May 18. Lord Kitchener stated to-day that he was confident that in the very near future we should be in a satisfactory position to supply ammunition.

News From Gallipoli.

The news from Gallipoli was thoroughly satisfactory.

French Successes at Arras.

He emphasised brilliant French successes at Arras.

The Russian Position.

The Russians were now holding a strong line in West Galicia and had achieved a big counter-offensive in Bukhovina. The German losses had been enormous. The Russians had taken many unwounded prisoners.

Tribute to General Botia.

Lord Kitchener paid a glowing tribute to General Botia's operations.

The "Lusitania" Outrage.

The Steamer "Etonia's" Report.

LONDON, May 17.

BOSTON.—The steamer "Etonia" from Liverpool has arrived here. She reports that the "Lusitania" and the other steamers were attacked by two submarines when they tried to go to the assistance of the "Lusitania" when they received the latter's call for help. The "Etonia" picked up the "Lusitania's" call forty miles from Kinsale and while steaming thither, she was twice pursued by submarines, but escaped owing to superior speed and by steering a zigzag course. The steamers "City of Exeter" and "Narragansett" had similar experiences. A torpedo missed the latter by eight feet.

Submarine "AE 2"

Its Sinking by Turks Confirmed.

LONDON, May 19.

The Admiralty announces that it is presumed that the Turkish report of the sinking of submarine "A E 2" in the sea of Marmora is true, and that three officers and seventeen men were captured out of three officers and twenty-nine men on board.

Trial of a German.

For giving Information to Enemy.

LONDON, May 18.

The trial has opened, at the Old Bailey, of the German Kuehl on eight charges of communicating naval and military information to the enemy.

The Stock Exchange.

Renewed Demand for Recent Floatations.

LONDON, May 19.

A feature of the Stock Exchange was the renewed demand for recent floatations consequent upon the reported restrictions on further issues. East Indian Railway paid shares rose to 98 and five-eighths.

Scene in the Commons.

A Silk-hatted Stranger.

LONDON, May 19.

A scene occurred in the House of Commons this evening. A silk-hatted stranger rushed to the floor of the House, seized the mace and shouted inarticulately. The attendants ejected him.

TELEGRAMS.

The Intruder Identified.

The intruder of the House of Commons has been identified as Mr. Charrington, conductor of the anti-football agitation during the war.

Jockey Club Cancels Three-fourths of the Race Meetings

LONDON, May 19.

The "Daily Chronicle" says that as the result of a conference between Mr. Asquith and the Jockey Club three fourths of Race meetings will be cancelled.

FRANCE.

French Official Report.

German Dead on Battlefield.

LONDON, May 18.

PARIS.—The communique says:—The Germans in Belgium left on the battlefield two thousand dead and a great number of rifles.

Captured Positions Consolidated.

The French have consolidated the position recently taken.

Violent Counter-attack Repulsed.

The Germans last night attempted a very violent counter-attack after bombardment by guns and bombs. They were repulsed.

Two Counter-Attacks Stopped Dead.

Two German counter-attacks in the region of Souchez were stopped dead by our fire.

A Group of Houses Taken.

The French, by a night attack, have taken a group of houses in the region of Ablain.

Artillery Action Northward of Arras.

Artillery action continues by day and night on the whole front northward of Arras. The Germans are particularly devoting themselves to bombarding Arras.

More Prisoners Taken in Belgium.

We took to-day further prisoners in Belgium.

German Attack Easily Repulsed.

An attempted German attack in the Berry au Bac region was easily repulsed.

Rain Prevents Operations.

LONDON, May 19.

PARIS.—Last evening's communique said:—Uninterrupted rain since Monday evening and thick mist have prevented any fighting. Even cannonade is feeble.

RUSSIA.

Oilfields fired by Russians.

LONDON, May 19.

The "Daily Mail's" Lemberg correspondent says:—The Russians have fired the Jaroslavl oilfield with a diameter of 20 miles and containing 80,000 tons of petroleum in tanks.

Russians Retiring.

LONDON, May 18.

The "Times" correspondent at Petrograd says:—The Russians are occupied with the railway between Koloma on the Czernowitz line and the Jablonitz Pass. A Petrograd semi-official message says:—The army is retiring from Dunajetz front lost at most 50 guns.

Russian Success at Chavli.

LONDON, May 18.

A communique says that the French and British offensive has assisted the Russians to achieve a success at Chavli, inflicting very serious losses.

Russian Official Report.

The Fighting on Galician Front.

LONDON, May 18.

PETROGRAD.—An official statement says:—Between Opatoff and left of the Vistula and the whole Galician front to Kolomea great masses of the enemy on May 16th attacked our positions, making the region north and south of Przemyśl the centre of their efforts. We repulsed furious attacks left of the Vistula, and, counter-attacking, captured three thousand prisoners and several guns.

Enemy Near Przemyśl.

The enemy near Jaroslavl, despite extraordinary losses, are endeavouring to establish themselves on the right bank of the San. They are bombarding the Western forts of Przemyśl. Between Przemyśl and the great Dniester marshes masses of the enemy have been repeatedly slaughtered on wire entanglements, but they have succeeded in capturing the trenches of two battalions.

Losses of the Enemy.

The losses of the enemy in the whole region are estimated at tens of thousands.

Fighting Around Jaroslavl.

LAHORE, May 19.

The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cables on 18th May:—Several correspondents agree that a big engagement is beginning to develop around Jaroslavl. Some of the Przemyśl forts have been in action. The enemy is approaching from the northwest.

TELEGRAMS.

INDIAN TELEGRAMS.

(Associated Press Agency.)

SIMLA.

War Cable to the Viceroy.

Several Germans Captured.

SIMLA, May 19.

The following telegram has been received by the Viceroy from the Secretary of State dated 18th May:—Sir John French reports that the First Army gained further successes in the direction of La Bassee and that the trenches on the front of Lavant have been captured. Several bodies of Germans surrendered voluntarily to our troops and one while trying to surrender was caught by German artillery fire and practically annihilated.

The Western Front.

The French continue to progress in the region of Het Fort and the Germans have now completely evacuated the positions they were still occupying to the West of Yser Canal.

Withdrawal from Western Galicia.

A Russian communique explaining the withdrawal in Western Galicia says the Germans had concentrated in Western Galicia a large number of troops from the western front and this necessitated the stoppage of the advance in the Carpathians and eventually the German reinforcements were so considerable that the Russians had to withdraw from their original fortified lines in Western Galicia but the enemy was never able to break the Russian front. Perfect order was maintained in the withdrawal and enormous losses inflicted on the enemy.

Offensive in Eastern Galicia.

On the 14th May the Third Army deployed in San and Placant to enable the adjacent armies to unite their front nearing completion although to do this the Russians had to fall back from the Carpathians. They simultaneously made a decisive offensive in Eastern Galicia and inflicted a severe defeat on the Austrians on the Dniester along a front of 100 miles.

Italy on the Verge of declaring War.

Italian newspapers regard war as virtually having been declared by the unanimous accord of King, Government and People.

A Telegram from England.

SIMLA, May 19.

The following has been received in Simla from England, describing the British advances:—On the 16th May the "Times" Military correspondent writing from Northern France says it was decided to risk a night attack necessary for the British to act in order to support the Allies and as we could not smash the German parapets with high explosives, it was necessary to attack with the bayonet at night. A well-aimed deliberate and fairly heavy fire has been in progress all the previous afternoon and well into the night which wrecked the German barbed wire defences in parts, and every now and then caused explosions. The front selected for attack ran from Festubet to Richebourg and was from 70 to 300 yards from the front trenches of the enemy. The attack commenced at 11-30 P. M., bayonet and hand grenade being used and our left centre dashing in with cold steel overpowered two lines of German trenches and on the extreme left Indian troops penetrated through the opening made by the left centre and outflanked and broke down the defences in front of the original left of our attack. At 3 A. M. our Infantry on the right attacked the German trenches in the Festubet direction and soon mastered a front of 1400 yards and overwhelping the second line penetrated the German reserve trenches.

CALCUTTA.

An Interesting Suit.

Re A House Condemned by Municipality.

CALCUTTA, May 18.

At the High Court before Mr. Justice Inman, Mr. Buckland appeared, on behalf of the defendant in the suit brought by Mr. N. N. Sircar, Barrister against Mr. J. T. Ranken, Deputy Commissioner of Darjeeling, for an order that the hearing of the rule obtained in this case might be adjourned for three weeks. Mr. Sircar last year purchased a house called "Step Aside" in Darjeeling. This house is situated on the right of Bastia Basti Road and under Observatory Hill. Some years ago the Darjeeling Municipality condemned this house as unfit for human habitation. The Municipality also passed an order prohibiting any person from living there from the 15th June to the 30th September every year, that is during the rains. After purchasing the house Mr. Sircar had the house examined by the Municipal Engineer and asked Mr. Ranken to withdraw the prohibition, and suggested that if he liked to settle the matter, Mr. Sircar would take the opinion of the Advocate-General. That opinion was taken and it was in favour of Mr. Sircar. There was, however, no settlement and Mr. Sircar filed this suit before Mr. F. G. E. Piffard, who was the Deputy Magistrate, Munsiff and Sub-Registrar, against Mr. Ranken who was the Deputy Commissioner, Subordinate Judge and District Registrar, Darjeeling being a non-regulation district. On those facts the rule was issued on Mr. Ranken to show cause why the suit should not be transferred to the High Court. Mr. Buckland in applying for adjournment said that in the rule Mr. Ranken was never described as Chairman of the Darjeeling Municipality. His Lordship adjourned the hearing of the rule for a fortnight.

TELEGRAMS.

Case Against the Native Christians.

CALCUTTA, May 19. Joseph Nicholas and John Nicholas, two Native Christians, who were convicted yesterday, along with eight others, in the High Court Sessions of rioting were again put on the trial before the High Court Sessions, the first on a charge of murder, culpable homicide and grievous hurt, and the second for abetment of these offences. This case is a sequel to the tea shop affray between the Native Christians and the Mussalmans in which a Muslim named Samad was murdered. The first accused pleaded guilty to the charge of culpable homicide and the second to the abetment of grievous hurt and the Judge sentenced them to five and a half and one and a half years rigorous imprisonment respectively.

The Garden Reach Case.

CALCUTTA, May 19. In the Garden Reach dacoity case to-day a taxi-cab driver appeared and was cross-examined.

A Dacoity in a Shop Keeper's House.

CALCUTTA, May 19. The Alipore District Police are informed that a dacoity has been committed in the house of Dyal Chandra Halder a shop keeper of Jaittha Jaynagore on the night of the 18th inst. At midnight a gang of dacoits numbering about fifteen broke open the back door of the house. The shop-keeper brother of Dyal, Swarup Halder and his wife managed to escape with their valuables and took shelter in a neighbouring house. The dacoits after assaulting Dyal and his wife carried away valuables and some important documents.

A Six Chambered Revolver.

Found in a Tank.

CALCUTTA, May 20. The Alipore Police are making enquiries in connection with the finding of a six chambered loaded American revolver recently recovered from a tank at Budge Budge. It is believed that the weapon was thrown into the tank by the "Komagata Maru" rioters on their way to Calcutta.

Three Dacoities in three Months.

CALCUTTA, May 20. Another dacoity was committed in the house of Brojmonohar Sircar of the village of Septan in Kurigram only one mile from the Police and Railway Stations. Some 20 dacoits raided the house and after assaulting the inmates decamped with Rs. 700. This is the third dacoity in the locality during the last three months.

The Pabna Dacoity.

M. A. Student Arrested.

CALCUTTA, May 20. In connection with the Pabna Political Dacoity Ashutosh Lahiri residing in the M. A. Class Calcutta University College was arrested last evening at Bogra. This makes the sixth arrest in connection with that dacoity.

BOMBAY.

The London Chamber of Commerce

Examinations.

Small Percentage of Successes

Government Resolution.

BOMBAY, May 19. The Bombay Government Resolution published to-day on the London Chamber of Commerce Examinations held in Bombay states that the aggregate number of entries for the Senior and the Junior certificate examinations fell from 882 in 1914 and the number of successes from 299 to 298. The results show that a considerable number of students were permitted to appear for the examinations without adequate preparation. It is to be hoped that in future the authorities of the institutions concerned will exercise greater discrimination in sending up candidates.

With regard to the proposal that a Government College of Commerce should in future be entrusted with the conduct of these examinations Government are of opinion that it is not at the present desirable that the college with its existing programme of work should undertake this additional duty. As regards the suggestion for the institution by Government of Local Examinations which should replace those of the London Chamber of Commerce the Government in Council concurs in the view expressed by the Director of Public Instruction that success in the examinations of the nature proposed would not carry the weight which at present attaches to the Certificates awarded by the Chamber.

English Mail Steamer.

BOMBAY, May 19. P. and O. Company's Mail Steamer the "Salset" is expected to arrive in Bombay on Friday morning with the outward mail of the 1st May and 125 passengers. Mails and passengers will be landed at the Carnarvon Bunder. The "Salset" will sail on Saturday with the homeward mail of the 22nd May. The mails and passengers will be embarked on the Carnarvon Bunder. This is the first time that the Carnarvon Bunder has been used for mail and the utilisation earlier than usual is further evidence of the general belief that the monsoon this year will commence earlier than usual.

BURMA.

Well Known Officers Wounded.

RANGOON, May 20. The names of the well known Officers in Burma are announced as of wounded received yesterday. Lieut. W. J. Dunn, Foresters, a fine horseman, who won the National steeple-chase in Calcutta this year, and Lieut. G. D. Ryan, 2nd Lieut. East Surrey who was also a first class cricketer.

TELEGRAMS.

PUNJAB.

"At Home" to the chief Judge of Punjab.

LAHORE, May 19. To meet Sir Donald and Lady Johnston on "At Home" was given this evening by Mrs. Rambhaji Dutt Chaudhury at which a distinguished gathering was present. A similar party was given by the Honble Shafi on Monday last.

Multan Dacoities.

Special Tribunal Trials.

MULTAN, May 19. In the Kot Wasayawala case the Special Tribunal has framed charges against one accused for dacoity and absconded by fire, and discharged the remaining thirty-four. The defence will be heard on the 26th inst. The Basti Nauring case from Jhang begins on the 21st.

An Attempted Dacoity.

The trial is proceeding before the Additional District Magistrate, of nine men charged with attempted dacoity at Jassawala on the night of February 26th. The villagers were warned, and in the fight one dacoit was killed and one wounded. Of the 49 originally arrested forty were discharged and a further three were discharged to-day, when charges were framed against the rest.

SOUTH INDIA.

A Generous Contribution.

COOY, May 19.

His Excellency the Governor has received a telegram from Lord Inchcape announcing the intention of the British India Steam Navigation Company to subscribe Rs. 10,000 monthly to the Madras War Fund from now onwards. His Excellency has telegraphed to Lord Inchcape thanking Lord Inchcape and the British India Steam Navigation Company for this generous contribution.

Weather Report.

SIMLA, May 20.

Rainfall has been fairly widespread in Burma, Assam and Bengal. Numerous dust storms occurred in the United Provinces, central parts of the country and occasioned a few light showers. The chief amounts are:—Table Island 3 inches, Teungoo and Akyab 1½, Maymyo, Sib-sagar and Tezpur 1, Cherrapunji and Chittagong 1½, Narayanganj 3, Barisal 2, Coss Bazar 1, Nowgong 2. The temperature has fallen in the United Provinces but remains higher than usual in the extreme northwest.

FORECAST:—No great change.

LATEST TELEGRAMS.

[REUTER.]

Poisonous Gases.

To be used by the Allies.

LONDON, May 18.

6.50 P. M. In the House of Lords to-day Lord Kitchener announced that British and French Governments felt that troops must be adequately protected from poisonous gases by the employment of similar methods, thus removing the enormous and unjustifiable disadvantages which existed if we took no steps. Lord Kitchener called for three hundred thousand more recruits to form new armies.

The Parliamentary Crisis.

LONDON, May 18.

No statement was made in Parliament to-day but it is reported in the lobbies that the resignation of Lord Fisher has caused a crisis. The "Pall Mall Gazette" says that two masterful personalities have clashed at the Admiralty.

8.30 P. M.:—Persistent reports are current in the lobby that a Coalition Government is about to be formed. Three Unionist Leaders Conferred with Mr. Asquith to-day. The exact allocation of offices is not mentioned but it is rumoured that Mr. Balfour, Mr. Bonar Law, Mr. Austen Chamberlain, Mr. F. E. Smith and Lord Derby will enter the Cabinet while Lord Haldane, Lord Beauchamp, Lord Lucas, Mr. Harcourt and Mr. Birrell will retire. It is understood that Lord Fisher has resigned and that Mr. Churchill will leave the Admiralty but will remain in the Cabinet. Mr. Balfour is mentioned as the First Lord.

కొండాపూరులోని చరిత్రానుములు.

కొండాపూరు అను గ్రామము పశ్చిమసముద్రతీరమున వున్నది. అబ్దుల్ కల్లెరుగారు యశ. ఇ. కొదివేడు దొరగారు ఈచెట్టిపైన గ్రామమునకు విచ్చేసి యవ్వంటు ఉప్పుకట్టికో నిండియున్న చరిత్రానుములను జూచి వానిని ఎటులవైచును చయుతులకు విక్రయించి, సాగులొనికి తీసికొని రావలెనను కలంపును గలిగి యుండిరి. 1912-వ సం॥ రము నాటి దొరగారు ఈభూములకు వేలముపాటు చేయించి, రయుతులకు ఇచ్చివేసిరి. మరుచటి వత్సరమునందు, భూములను జూడవలెనని యభిలాషగలిగి, తిరిగి యగ్రామమునకు విచ్చేసి యాభూములను గురించి ఈదినర (వాసివేరితో) నొకగాను, వారి నిశ్చయమును వ్రాసిరి:—

"సముద్రపునీరు భూములలోనికి జొరబడకుండుట

కొరకు, రయుములు, భూములను ఎత్తవ మట్టిగట్టుచు వేసి, మట్టిగట్టు : అనఁచోట్లు, రాతితో కట్టడములు కట్టి, అనవరకుగచోట్లు మాత్రము నీరు క్రిందకుపోవుటకు మార్గము లుండెడి. ఇదియే యాగయుతులు మొదటజేయ నుద్దేశించినది. తరువాత వారు భూమియట్లును ఎత్తుజేయుటకొరకు నిశ్చయించుకొనిరి. పడవవిడచి వారు సముద్రపు ఇసుకను దీసికొని వచ్చి తిరిగి మట్టును వచ్చురకు ఆయుకును సుముగా పోయుట మొదలు పెట్టిరి. అటులవెత్తుగా పోయ బడిన యసుకవినాడు, నడులయందీ త్రవ్వితీసికొని రా బడిమట్టి నిట్లుగా పోయబడెను. ఈపనియంతయు వారు చేసిరి కాలయందుచేసి, వర్షాకాలము వచ్చునరకు వేదియుండిరి. మొదటివర్షములు గురియుకాలము గనిపెట్టి, యావన్న పునీరును ఆవలబోవలెనంద మార్గములను గట్టిపెట్టి, నెలవరకు నందు నిలువయుంచి, తరువాత చదిలివేసిరి. అటువైది ఆభూముల యందు ముకుకరకును, చదిలిభూములలో పెరుగునదియు నైన "కన్నపెట్టు" యను ధాన్యమును పెదజల్లిరి. అట్లుచల్లబడిన పప్పులన్నియు మొలచి, వర్షములు వర్షయందున్నంతకాలము మొలకలు పొగుగా నెదిగి యితరచేలకంటె పొగుగా గాన్పించినవి. కాని చేను యీనలుకు నిన్నముగానున్న కాలమునందు, వర్షములు వర్షములు మానినవి. అంతవలన ఆచేలన్నియు కాల్చిపట్టుగా మారిపోయినవి. దీనికి కారణము వర్షములు గరియుచున్నంతకాలము ఆభూములయందున్న చదిలియు వర్ష ఆంతయు కరిగిపోయి యుండుటవలన, వానియందుండు జబ్బు గురియులు కనుపింపజేయ గలిగినంత తక్కినవి గలిగియుండలేదు. వర్షములు మానినవోడనే చవుకు ఆంతయు భూమినిద నిలిచియుండి పోవుటవలన ఆసమయందు చేలకు జబ్బుగుణములు గాన్పించి యెండిపోయినవి.

మొదటిసంవత్సరమునందు మనరయులు ఇటువంటి భూములలో గడ్డిని మొలపించుటకే యెంతో ప్రయాసపడుచున్నప్పుడు అచ్చట సస్యముల నింతవరకు తీసికొనవచ్చుట ఆశ్చర్యకరమగు పనియగు యబ్బురముగాదు. ఆదియు నంగాక, యటులజేయుటవలన భూమియందున్న చవుకునగు చవుకుపోయి, మరుచటి సంవత్సరము మంచిపంటను పండింప గలుగునటుకు సందియులేదు. తరువాత వారు యీచేలములయందున్న నీటిని క్రిందికడలివేసి యగడ్డిని అందునకే త్రొక్కివేసిరి. ఇదివిధమున వారు ఈ సంవత్సరమునూడ జేయుటకు నిశ్చయించుకొనిరి.

ఈ భూముల సహజముననే, యటుల పొగుజేనుచేసి భూములయందు ఇరువదియైదు సంవత్సరముల క్రిందట కొబ్బరిచెట్లు ప్రాతపడి యంతవరకు పొగుగనే పెరిగినవిగాని యిప్పుడు ఫలింతులందు ఈ చెట్లవేళ్లు మంచినిశ్చ ప్రవాహము భూమియందు నున్నంతవరకు పొగుగా వ్యాపించి, యున్ననీరు తగిలినచెట్లనే వ్యాపించుటవలనవి. యని యిచ్చోటిజనులు చెప్పుచున్నారు. అట్టిసముద్ర తీరములయందు ఇటువంటి చదిలి పొలములయందు వదిలి వేసిన కొలదికాలములో భూమి పొగుపడుటయే గాక, పంటలునూడ మంచి విలభించును. కావున మనరయులునూడ ఈ మర్మములను గ్రహించి యట్టిభూములను ద్వరలో పొగుచేసి కొనెదరుగాక.

తాత్పర్యం. లక్ష్మీవతి.

పార్లమెంటునభి

కివనరగారు చెప్పినసంగతులు.

లండను మే 19:— ప్రభువుసభలో వేడు కదినరు ప్రభుగారిట్లు తెలియజేసిరి:—జర్మనులు మనవేలపై విష వాయువులను ప్రయోగించి పశ్చము కలిగించుచున్నారు. కావున అందులకు అట్టిసాధనముల చేపనమునూడవలంభింపవలయును. అట్లు ఆవలంబింపక పోవుటచేత ప్రస్తుతమున్న అన్యాయకరమగు దాడునితని మనము శీఘ్రముగ తొలగింప వలయునని అంగపగాను దొరకనముపారు, తలంచుచున్నాడు. గ్రొత్తపై స్యములను ఏర్పాటుచేయుటకొరకు కి లక్షల మంది కావలసియున్నాడు.

శివమ్రప్రభువు రాజీనామా.

లండను మే 19:— శివమ్ర ప్రభువుగారి రాజీనామా గురించి, పార్లమెంటు సభలో వేడుకలు చెప్పబడలేదు. కాని వీరు రాజీనామా యిచ్చుటవలన గొప్ప విషమసంధి యేర్పడినదిని సభ్యులలో నడంతి ప్రట్టికడి. వాకాదళ పోలాలన విషయమున, ఇద్దరు ధీమంతులకు అభిప్రాయభేదములు కలుగుటయే దీనికి కారణమని పాటుమాలు శబ్దపూరిత ప్రాయమున్నది.

వృత్తాంత లేఖలు

వైకృతివా ర్తలు.

(వ్యక్తి విశేషమునకు నుండి)

దేవాలయములు.

వైకృతి మే 19:—రంగనాథుల దేవాలయమున దీపారాధనమునకు నుత్సాహము చూపినది. అహోరేణియతము శ్రేణుల దేవాలయము అనుప్రాసము తిరువులు బలమై ఒకేస...

మరికీకాల్వలు.

వీటియందలి వీటిమామయ అనుభవించు మామరకప్ర పగవారికి వలగు. కాల్వలు కట్టించితి కొలాయిలు మూసి యించిన అనేకవిధముల మేలుచుట్టికాల్వలుగాని నీరుఎత్తుట...

పదకందుక భేటము

రంగనాథులపేట విద్యార్థులును వైకృతిలోని యితర విద్యార్థులను కాలిబంతి యాటజరిపిరి. రంగనాథులపేట విద్యార్థులు పిన్నవయస్కులైనను గెలుపొందినందులకు అంద...

వీటికి నీరువచ్చియున్నది.

19.5.15 తేదీ వుదయము న్నాసమునకు పోయినవారిలో ముగ్గురకు ప్రాణాపాయము సంభవించినందునది. వారిలో నొక్కరికి శీర్షాకా కండ్లలో పుంజుకొనెను. మరొకరికి రక్తంపంజరిగిరి. మిగత యిద్దరు కొంచెము పెద్దవారగుటచే...

మేధూనవార్తలు.

(ఒకవిశేషముని యొద్దనుండి).

కాలమానము.

మేధూన మే 19:—మౌగ్రామమున ఈనెల 15, 16 తేదీల రెల్లవారికామున కొద్దిగా వర్షముకురిసినది. ఎంతయుండుగా కాయుచున్నది. వడగాము బాగుగా వీచుచున్నది. అవ్వడవ్వకు వీధులలో ధూళి విస్తారముగా లేచి వాని...

మౌగ్రామవాసులు.

అత్యలాదా! పలువిధ గ్రామములయందు విద్యవిమితము అనేక పుస్తకభాండాగారములు స్థాపించి విద్యను అభివృద్ధి కొందు మార్గములు చూచుచుండ మౌగ్రామవాసులలో కొందరు మా పుస్తకభాండాగారమునకు చూడక చతుర్ముఖరా మాజులు (చీలులాట) యందు ఎక్కువ శ్రద్ధవహించుచున్నాడు. అంత అసక్తి చీలులాటయందు పనికిరాదు గాక యిప్పుడైనను మాయందు దయ యించి ప్రైవేట్ లెక్చరరులను వృధాపుచ్చక విద్యార్థివృద్ధికోసం పుస్తకభాండాగారమునకు చూచెదరని మేము వేడుచున్నాము.

కోట.

మౌగ్రామవ్యయన రెడ్డిప్రభుత్వమునాటి కోట ఒకటి పాడునీటిలో నున్నది. దానికి వాలుగుమూలలపట్టి బురజులు అన్నవి. ఇప్పుడది హిసాబీలోనుండుటకల్ల మౌగ్రామవాసులు దానిని మరుగుపెరడుగా నుపయోగించెదరు. వర్షము కురిసి నప్పుడు ఆకస్మికముంతయు వీధులగానికీ కొట్టుకొనినవచ్చి విష వాయువులుపుట్టి అనేకయిబ్బిడలు కలుగుచున్నవి కాన యిప్పుడైనను అలాగున జరుగకుండుటయల మౌగ్రామవాసులు గారు తగు ప్రయత్నము సల్పెదరని మేము నమ్ముచున్నాము.

కనికల మడుగుకాలువ.

మౌగ్రామచేరువులో నున్నటువంటి అయిలూరు అనిది గ్రామము పుణ్యక్షేత్రములలో నొకటైయున్నది. అక్కడ శివరాత్రికి మహోత్సవముజరుగును. అయ్యేసమయకు కృష్ణా స్నానముచేయుటకు అనేకమందివచ్చెదరు. అట్టిసమయములో మౌగ్రామచేరు నున్నటువంటి కనికలమడుగున వాటుటకు...

చాలమంది భయపడుదురు. అయిలూరువెళ్లెడివారిలోనే యీ మడుగుఉన్నది. కాగి మాడివిజ్ఞా దివ్యుడే తనశిష్యులవారు గారు యీమడుగుకాల్వకు బండుకూడ దాటలేనట్టివంటి వంటెనువేయించి పున్నముకట్టుకొనెదరని మేము ప్రార్థించుచున్నాము.

భీమునిపట్టణపు వార్తలు.

(వ్యక్తి విశేషమునకు నుండి)

కాలమానము

భీమునిపట్టణము మే 19:—ఈ మధ్య నెండ లతితీక్ష్ణముగా నున్నను నాలుగుదినముల నుండి ప్రతిరోజునను వర్షము కురియుచుండుటచే ప్రజలకు సౌఖ్యముగ నేయున్నది. కాని యీ వర్షమున సమి క్షయసాయములు ప్రారంభముచేసిన కాపులకు మున్నందు కలుగనున్న లాభవస్త్రము లెట్లుండునో తెలియదు. గాలిలవ చాలవలకు మామిడికాయలు రాలిపోయినవట అటుగాక నిలచి యున్నప్పటికి ఏ బర్మాదేశమునకో ఏ కలకత్తాకో ఎరుమతి కావలసినవేకాని గ్రామములకు లాభము నున్నయేకదా?

శ్రీవిద్య ఎట్లున్నది?

ఈపట్టణముననున్న బాలికాపాఠశాలను గూర్చి యీపత్రికలో కొకసారి గ్రామప్రముఖులక ర్తవ్యము వ్రాసినది. పిటికిని గార్యకార్యయోజనల గానుపించును. ఈవర్షాకాపులయొక్క పెట్టెరుగారు యీపాఠశాలను తనిఖీచేసి రిజిస్టరులను బట్టి నూటికినెగ సంఖ్యయొప్పదని వ్రాసిరి ఇదివిజయ గాను పాఠ్యాయలచాకచక్రమేకాని ఎక్కువకావినను ఏదిమిది యైనవగానని యీనూర్లుగాని నింకసంఖ్య యొప్పదనుట ఆశ్చర్యముగా నుండకదాదు. వ్రాయుట కెన్నియో సంగతులున్నవికాని శ్రద్ధదీనుకొనెదమని యనువారుండిన కదా! వ్రాయుటకు? సంస్కరణమునకయడుగు పూర్వాయాచారములనొక యడుగు వెట్టుకొనియున్న గ్రామప్రముఖులు-పట్టణమునగాక పల్లెముగాక మధ్యస్థమునకన్న యీ గ్రామమున ప్రజోపయోగ కార్యములను చేయగలరా? ఇట్టి పిటికిని యీ గ్రామము బుట్టిన బాలికలు దురదృష్టవంతులు.

వర్తకము.

“క్లాస్ కెస్ట్” యను బండకట్టియరు బాటు, కరకాల్లు, నలిసెలు, మొదలగు వానిని మార్కెటుండి యెగుమతి చేయించుకొని కనివారము సాయంకాలము వెడలెను.

మరమ్మతులు.

మౌగ్రామమున నున్నటువంటి శివవిష్ణులయములకును శ్రీనరసింహస్వామి కోటెలకును విజయనగరము సంస్థానము వారు మరమ్మతులుచేయించుచున్నారు.

అన్నదానము.

ఈమధ్యను మౌగ్రామవాస్తవ్యము ముఖ్యభద్రుని కామరాజు శ్రేష్ఠిగారు అనేకవందలమంది బీదలకు ఒకగొప్ప అన్న సంతర్పణచేసినది తెలుపుటకు కడుసంతోషము. కాళ్ళకక్కిరింపడయెట కిజేకదామాగ్గము? ఇట్టి మహానీయులు కొందరుండిన గ్రామమెంత శోభిల్లునో!

చుండుకు నూనె

వెల సీసా 1-కి 0-6-0 వి. పి. సహా 0-10-0. ఈనూనెను రాచిన చుండు, పొట్టురాలుట, జల, గోకుడుపుండ్లు మొదలగునవి మానుచు. దీనివలన వెంట్రుకలకు హానిగలుగక చక్కగ జెరుగ గలపు అమృతాంజనం దీపా 6 తంబుశెట్టివీధి, మదరాసు.

కొత్త రిలీఫ్ అనుసరించి చేయబడినది. కామినీయా ఆయిల్. ఏ శ్రీలకు తమ వెంట్రుకలు సుందరముగా ఉంచుకోవలెనని, రాలిపోవుటమానరలెనని, బజారులో దొరకకు నూనెలను వాడకుడను. ఎరుకైన వెంట్రుకలు యేకారణము కల్ల రాలిపోవుచున్నవో అది తెలియనిమాదిరి తయారుచేయుచున్నారు. ఈరంగిలి శ్రీలు ఆలోచించవలయును. ఈ కామినీయానూనె మూలికలనుండి నూనె సంకల్పప్రకారము తయారుచేయబడియున్నది ఈనూనె వెంట్రుకలను రాల్చు పురుగులను వశంపజేయును. దాని వలన వెంట్రుకలు రాలక తిరిగి నెరుగుదుము. ఈనూనె వెంట్రుకలను పట్టుకలె నున్నా చేసి మెడకును చల్లగానుంచుచున్నది. ఈనూనె విద్యార్థులకు ఒక వరరూపమైయున్నది. ఊరుపేరు తెలియని యెటువంటి పల్లెటూరివానికినూడ కామినీయానూనె తెలిసియేయున్నది దానిని తెలియనివాడొక్కడొక్కడైతేడు. అది వెంట్రుకలకు నిగనిగలాడునట్టి సహజమయిన కల్లనిమెలుగు కలిగించి కిరన్నునకు చూవనట్టివీధి మెడటికి కొత్తసాంపుసూర్తి మిక్కిలి యింపయ సువాసన మిక్కిలుగా గలిగియుండును. ఇదిఅన్నిటికంటె ఎక్కువమగుటచేటి మేమూరునందు ఒక బంగారువరికమును, అలహాబాదు కస్తూరపద్మసముం ఒకయోగ్యతా పుత్రికయు నొసంగియున్నాడు. మతియు మేముకోరకయే వేలకొలది యోగ్యతా సాక్ష్యములు మాకు వచ్చుచున్నవి. కామినీయానూనెలయొక్క గుణమును పరీక్షించుటకు అరణాస్థాంపు సంపాదించుట ఒకసారికి ఉపయోగింపదగినంతమాత్రముగ ఒకబుడ్డి తెలుము ఇవాముగా పంపబడును. వెల సీసా 1-కి రూ. 1.0-0 మూడుసీసాలకు రూ. 2.10-0 వి. పి. ఖర్చులు వేరు. ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ. మౌగ్రామ (ప్రసిద్ధి గల కామినీయానూనె కోగమను.) డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్. సం. 1531 నూనె నడిచు, భాండాలు

కావలెను

నమ్మక మొనర్చియు క్రొత్తనూనెలను కూడినట్టియు వ్యాపారమును కొనసాగించుటకు ప్రధాన ఏకీకరణము, జిల్లా ఏకీకరణము, డివిజను ఏకీకరణము కావలెను. వానికి వెలకు రూ. 20 లు మొదలు రూ. 50 లు వరకున సీతములు ఇవ్వబడును. వైగా అలవెస్సులుకూడ ఇవ్వబడును. పనిచేయు సమగ్రతపత్రిక రత్నము కలిగినట్లు సర్టిఫికేటు లుండవలెను. కొద్దిమందిమాత్రమే కావలెను. ఇవ్వ యున్న వారు వెంటనే ఈదిగున చిరువామాకు వ్రాయవలెను.

వి. యస్ రంగను,

ఇండియా ప్రావిడెంటు కంపెనీ, 81-ఏ. తేరువీధి, తిరువల్లిక్కేడి, చెన్న పట్టణము.

ప్రపంచ చరిత్ర.

ఇదివరకు రెండు సంచికలు వెలువడినవి. ఇది దన్ని దేశముల చరిత్రయు సులభముగా భాషలో తగిన విధమున లభ్యమైన కథలవలెవర్ణింపబడును. చందాపద్ధతి సావస్థరమునకు రమారమి 600 పుటలు) 6 సంచికలు, చందా రూ. 2-0-0. (ప్రోప్రైజింగ్ సహా) ప్రవేశ రుసుము లేదు. సంవత్సరముచందా ముంగుగ స్వీకరింపబడును.

వలయువారు:—గా. నాగనర్సోజ్ జనురావు, ఎ. ఏ. వింకాడిపేట, మదరాసు అని వ్రాయుట.

కావలెను.

ఆంధ్రదేశమునందలి ప్రతితాలూకా గ్రామమునందును ఆంధ్రపత్రిక పత్రమున క్రొత్త చందా దార్లనుజేర్చి ఏకెంట్లను గావలసి యున్నారు. కావున వారివారి దరఖాస్తులను మేనెల 25 వ తేదీలోపుగ పత్రికా కార్యస్థానమునకు పంప వేచుచున్నాము. సమస్యలగు వారికి వలయునేని, పిరుట అమృతాంజనము దీపోవారి యశాషధముల యేజెన్ని గూడ నెనుగలుగును. మేనేజరు.

కలరామాత్రలు

దబ్బీ 1-కి 12 మాత్రలు వెల రూ 0-6-0. కలరా ప్లేగునలెనే ఒకవిధమైన అంటుదాహ్యము. ఇది గాలియందు నీటియందు పరమాణువులైన విషపురుగులు చేరుటవలన గలుగును. ఈ పురుగులు శరీరములో జేరి రక్తమును జెరుపును. ఈకలరా మాత్రలు లోపల ఇమిడి నెలలనే విషపురుగుల జంపప్రారంభించి, వాంశిభేదల తగ్గించి, మూత్రము వెడలించి నాడికి పుట్టి కలుగజేయును. కలరా తగిలిన వెలనె మందు తినుట అవశ్యకము. అన్ననాజనం దీపా, 6, తంబుశెట్టివీధి, మదరాసు.

కొత్త రిలీఫ్ అనుసరించి చేయబడినది. కామినీయా ఆయిల్. ఏ శ్రీలకు తమ వెంట్రుకలు సుందరముగా ఉంచుకోవలెనని, రాలిపోవుటమానరలెనని, బజారులో దొరకకు నూనెలను వాడకుడను. ఎరుకైన వెంట్రుకలు యేకారణము కల్ల రాలిపోవుచున్నవో అది తెలియనిమాదిరి తయారుచేయుచున్నారు. ఈరంగిలి శ్రీలు ఆలోచించవలయును. ఈ కామినీయానూనె మూలికలనుండి నూనె సంకల్పప్రకారము తయారుచేయబడియున్నది ఈనూనె వెంట్రుకలను రాల్చు పురుగులను వశంపజేయును. దాని వలన వెంట్రుకలు రాలక తిరిగి నెరుగుదుము. ఈనూనె వెంట్రుకలను పట్టుకలె నున్నా చేసి మెడకును చల్లగానుంచుచున్నది. ఈనూనె విద్యార్థులకు ఒక వరరూపమైయున్నది. ఊరుపేరు తెలియని యెటువంటి పల్లెటూరివానికినూడ కామినీయానూనె తెలిసియేయున్నది దానిని తెలియనివాడొక్కడొక్కడైతేడు. అది వెంట్రుకలకు నిగనిగలాడునట్టి సహజమయిన కల్లనిమెలుగు కలిగించి కిరన్నునకు చూవనట్టివీధి మెడటికి కొత్తసాంపుసూర్తి మిక్కిలి యింపయ సువాసన మిక్కిలుగా గలిగియుండును. ఇదిఅన్నిటికంటె ఎక్కువమగుటచేటి మేమూరునందు ఒక బంగారువరికమును, అలహాబాదు కస్తూరపద్మసముం ఒకయోగ్యతా పుత్రికయు నొసంగియున్నాడు. మతియు మేముకోరకయే వేలకొలది యోగ్యతా సాక్ష్యములు మాకు వచ్చుచున్నవి. కామినీయానూనెలయొక్క గుణమును పరీక్షించుటకు అరణాస్థాంపు సంపాదించుట ఒకసారికి ఉపయోగింపదగినంతమాత్రముగ ఒకబుడ్డి తెలుము ఇవాముగా పంపబడును. వెల సీసా 1-కి రూ. 1.0-0 మూడుసీసాలకు రూ. 2.10-0 వి. పి. ఖర్చులు వేరు. ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ. మౌగ్రామ (ప్రసిద్ధి గల కామినీయానూనె కోగమను.) డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్. సం. 1531 నూనె నడిచు, భాండాలు

అమృతాంజనము

నొప్పులకు పరమామృతము.

లోక ప్రఖ్యాతి మైన ముంగు.
ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము.
సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

శిలనొప్పులు. వాయువు నొప్పులు, పార్శ్వపు
నొప్పులు, కీళ్ల పోట్లు, పక్షవాతము, వాపులు,
గాయములు, పుండ్లు, దగ్గు వీని కన్నిటికి
అమృతము వంటిది. సువాసనగలిగియుండును.
చర్మముపైన రాచిన లోపలికి వ్యాపించి
లోకలి నొప్పులు పలుతము పోగలవు.
దీనిని విదేశములలోగూడ వాడుచున్నాడు.
పంచభౌషణికి చూచిగొనిన మోసము గలుగదు.
అమృతాంజనమునకు సాటి వేరు లేదు.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫేరిఫోర్డ్, బొంబాయి లేక, 6, తంబుస్వేటి వీధి, మదరాసు.

వనోపధి సార్వాపరిహారము

ఇది వేదానుబంధములకు సత్తులగడ్డలను మరియు పకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కీళ్ల పోట్లు, పాత వాయువు పోట్లు, రక్తవికారములను గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయమగును. ఇది చర్మమునకు కాంతిని గలిగించును. వాడితంతువులకు పుష్టిని గలిగించును. నెత్తురును శుద్ధిపఱచి వృద్ధి చేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.

ఒక సీసా మందును వాడిన తోడనే శరీరములో నుకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగువడును
సీసా వెల రూ. 1-4-0.

కమ్యంకుమందు:—ఇది చర్మమును పూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారతమధువల్లి (తాగు
మందు) నాగవల్లి తైలము పై పూతకు మందు. ఈ రెండుకలిసి నెలరోజుకు సరిపోవుమందు 5-0-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, ౧౪౪. ఫనసవాడి, నం. ౨. బొంబాయి.

Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2, Bombay.

శుక్లనష్టము

గుణమీయనిచో

సాము తిరుగ నీయబడును.

1౧౧ మూత్రము గల సీసా రూ. 2-0-0.

రోగ్యులకు ముఖ్యమైన వానిగా ప్రత్యేకము.

పచ్చిమినున ముంజులను ముంకను కలవు.

కెల్లాగు ఉచితముగా పంపబడును.

టవరు అండ్ కో.,

(1-12-14)

వీలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

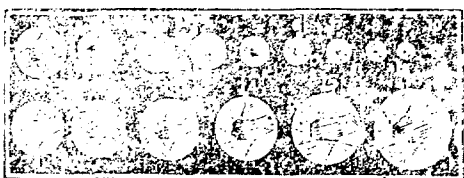
ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి,

గురుసామి శెట్టి కంపెనీ

వరాపు వరకులు, మదరాసు ఈస్టు.

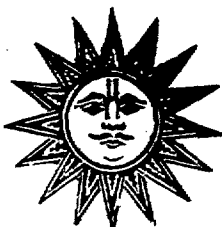
లింఠి విలాసము:—“ఉమ్మడియాక్”

ఇందుక్రింద కనుపరచివేట్టి ఇతరమైనట్టిన్ని
బాగువైజులకు తగుమైనటుల ఇమిడివకా తేంపు
లున్న వైక్రాంతములు వైక్రాంత కమలములున్న
బేడకాసును అణకాకాసులున్న బుగారపు నగలు
న్న పైరాకొగల నగలున్న కానాసినవారు మా
కాటలాగులను తెప్పించుకొని ధరలను తెలుసుకొని
మాకు ఆర్డరు పంపుమనవి ప్రార్థించుచున్నాము.

కుంకుమ పువ్వు

కుంకుమ పువ్వు

కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము సగు కుంకుమపువ్వు
మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యమా
ర్గును గమనింపుడు. కరస్పాండిట్లు మొదలగునవి
ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ,
21, హమ్మంపేట, బొంబాయి.

జీర్ణరసాయనము:— ఈమాత్రలను సేవించుట
వలన అన్నము పచనమగును, జీర్ణశక్తి ము బాగు
ప. సరస్రావము క్రమముగ గలుగును. మలబద్ధ
ము మానును. 25 నూ తల డబ్బి 1.కి వెల 1-4-0.
అమృతాంజనము డిపో, చెన్నపురి.

మాధుర్యమునకు పూచీపడగలము

స్వచ్ఛమును, సజాతీయమునగు, తేల్ల
ఖర్బూజా, మామిడిపండ్లు, ప్రసిద్ధి కెక్కిన నూ
లక్ష్మీపట్టణముందలి “అవుడ్ సీడ్ షాపు” వాణిజ్య
బజారుధరం కేసాగకును. మంచివితనములు
దొరకును. అన్నిరకముల మొక్కలు

సప్లయచేయబడును. వీలూరు ఉచితము
కావలసినవారు ఇంగ్లీషుభాషలో ఉచితముగా గల
వారికి వ్రాసుకొనేది.—SUPERINTENDENT,
Oudh Seed Stores, Lucknow.

సర్వజీవన్.

ధాతుపుష్టిమందు లన్నిటికి తల్లి.

ఇది సంజీవికంటి ఒక వసమూలిక. ఇది మే మన పూర్వి
కుల ఆతిరహస్యపు ఔషధము. దీనివలన కనుగొన
గలయున్న రాతి పగులవోవు సమయమున పుచ్చు
కొనిన కొన్ని నిమిషములలో దాని పభావము కనపడును. మూత్ర
దాహరములకు సంభవించేది అనేక వ్యాధులను పోగొట్టుటలో
రాజువంటిది. గర్భమును శుభపరచి నరములకు పటుత్వమును,
దేహమునకు బలమును కాలినిచ్చును. 20 విధములగు
మేహములను మొదలగు నాశము చేయుటలో సంజీవికం
టిది “సర్వజీవన్” ఇది శ్రీమతి పురుషులు బాలరు వృద్ధులు
అందరును నుపయోగించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల
కృద్ధాప్యము నశించి మిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధియు
కలుగును. వెల డబ్బి 1-కి 2-0-0 పోట్లజ ప్రత్యేకము.

ప్రాఫెసరు జి. యస్. నాయుడు,

(1-5-15)

కలియుగ భీమ.

ఒంగోలు, గుంటూరు జిల్లా.

గొప్ప అనుభవముగల వైద్యులచే కనిపెట్టబడింది. ఇది
చిరకాలము దేహములో యిమిడిన, గంధి, గండమాల రోగ
ములు, కరిమేహము, మేహపట్టు, మేహకాక, అజీర్ణము,
క్షయము, మేహరణములు, గడ్డరణములు, ఆరంభదశలో
నుండు ఏనుకాణ, కుష్టము మొదలైన వ్యాధులను సమీక
ముగ కుదుర్చును. ఈమందు పుచ్చుకొన వారికి బలవృద్ధిగాను
వేరే “ట్రాన్సిక్” పనిలేదు. ఇదియే “ట్రాన్సిక్” పనిగూడ
జేయును. ఈమందు 40 రోజులు సేవించిన తామ్ర రక్తముంత
పనిజేయును. 20 మాత్రల బుడ్డి 1-6-0 ప్యాకెట్ వి. పి.
40 , 2-8-0 } ప్యాకెట్ వి. పి.
ఆరని రణములకు వైశ్రాంతము 0-8-0 } ప్రత్యేకము.

బెన్సర్ కె ఎంపొరియం,

6. తిరునవ్వురు హైరోడ్డు, మదరాసు.

త్రికాలదర్శన అద్దము

మిత భూత, భవిష్యత్వ రహస్యముల నెరుంగు కొరక
గలవేని మాకు వ్రాయండి. త్రికాలఫలము ల య నిరియొక్క
టియే మార్గము. ఈ అశ్వతమనకయ యోగ్యతాప్రత్యములు
మాకు వచ్చియున్నవి. శ్రీమతి, పురుషులు, బిడ్డలు దీనియందు
నమ్మకముగలవారందరు వారియూహలను, తత్ఫలితములను
తెలిసికొనగలరు. దూరదేశములను మీ బంధువుల స్నేహి
తుల యోగక్షేమములు, యుద్ధసమాచారములు, వర్తకమున
లాభావస్థములు, వస్తువులధరలు, పక్షిక్షా ఫలితములు, ఉద్యోగము
మొదలగు ప్రశ్నలకు మా అద్దము తృప్తికరముగ జవాబు
ఇచ్చును. వైద్య చక్కని సీమ అద్దము 6 0 0
సీమ అద్దము 5 9 0
సామాన్య అద్దము 2 9 0

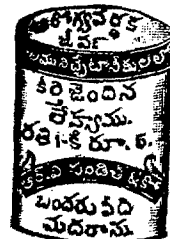
ఉత్తరములు అంగ్లేయభాషలో వ్రాయవలెను.

ఆమాభాయి వాగ్భీజీ ఫకల్,

కరంసాద్. ఆనందమూర్తి గారి, కైరాజిల్లా
Ashathai Vagbhijee Patel, Karamsad.
Via Anand. Kairy Distit c

ధరలేదు. దేశ హితము పోషింజేతము.
ఉచితము! ఆయుర్వేదము. ఉచితము!!
ఆగ్నేవైద్యవిషయమందును ఆయుర్వేదపద్ధతులయం
దును మనకుగల అనభవముగల్గ సేకరింపబడిన వైద్యరహస్య
వ్యభిచితమైన వైద్య విద్య
అన పుస్తకము కొనుగోరి ధరగాని పోషింజేతగాని లేక
ఉచితముగా పంపబడును:— ఆగ్నేవైద్య నారాయణ్ కేశవజీ
20 చివాబజార్, మదరాసు.

ఆరోగ్యవరకజీవన్.

ఈ రోగ్యమును, రోగ్యుక 22 రోజులు
భుజించివారికి, పక్షులకు కలిగినట్టి
కిండ్లను, గుడ్డములు నడిచెడ్డు నడకను,
కింహమునకు కలిగియుండు బలమును
కలుగ జేయును. చెడురక్తమును శుద్ధి
పఱచి మంచిరక్తమును అగ్నికరించును.
40 గ్రాములయొక్క రూ 1-0-0.

ఆర్. వి. పండిట్ అండ్ కంపెనీ లి, బందరువీధి, మదరాసు.